

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXVI. letnik.

V Ljubljani, september 1909.

IX. zvezek.

Štirinajsta nedelja po binkoštih.

1. Zaklad svete vere.

Iščite torej najprej božjega kraljestva
in njegove pravice, in vse to vam bo
privrženo. Mat. 6, 33.

Francoski kralj, sveti Ludovik, je najraje bival v gradu Poissy, kjer je bil krščen. Večkrat je rekel, da ga ni kraja na zemlji, ki bi mu bil tako drag in ljub, kot prav ta grad. Njegovi služabniki ga opomnijo nekega dne, da bi mu moralo vendar veliko ljubše biti Remsko mesto, kjer so ga kronali za kralja velike Francoske dežele. A kralj jih odločno zavrne in reče: „Veliko više cenim grad, kjer sem bil krščen, kjer sem dobil sveto vero, kot Remsko mesto, kjer so mi dali kraljevo krono.“ — Dragi kristjani! Mi vsi smo tako srečni, da imamo sveto vero, zaklad, ki ga je francoski kralj više cenil, kot vsa svoja posestva, vsa lepa mesta in rodovitna polja. Mi vsi imamo oni zaklad, ki je kdaj puščavnike tako navduševal, da so zapustili svet in vse njegove prijetnosti in si v puščavah služili lepa nebesa, oni zaklad, ki je povzročil, da so neštevilni mučenci prestali najhujše muke za križanega Jezusa, oni zaklad, ki nam vsem pripomore, da iščemo predvsem božjega kraljestva in njegove pravice, kakor nam naroča božji Učenik v današnjem svetem evangeliju.

Kristjani! Mi imamo ta zaklad. Pa kako? Nam se li kaže, res tako čudapoln kot se je puščavnikom in mučencem? Vsi čutimo, da ne. Odkod to? Gospod Jezus Kristus pravi: „Veru-

jočemu je vse mogoče,“ to se pravi njemu, ki veruje, ki torej sodeluje z božjo milostjo. Zaklad svete vere moramo torej znati porabiti in ne se samo s tem zadovoljiti, da ga imamo. Ta zaklad torej od nas najpoprej nekaj terja in potem provzročuje, da občutimo čudovito njegovo moč. Zato bom danes, ko vam hočem govoriti o zakladu svete vere, povedal najpoprej, kaj od nas terja sveta vera in potem, kaj nam da sveta vera.

Ker bi vsi radi poslušali Zveličarja, ko nam naroča: Išcite najpoprej božjega kraljestva . . . in ker nam k temu pripomore le sveta vera, zato pazljivo najpreje z božjo pomočjo premišljajmo, kaj terja od nas sveta vera.

I. „Verujočemu je vse mogoče!“ „Pa kako naj si pridobim vero?“ prašaš, dragi kristjan. Zahvali Boga, da ti je on dal v svoji neskončni dobroti že pri sv. krstu s posvečujočo milostjo božjo vred tudi sveto vero. Bog je razsvetlil tvoj um in nagnil tvojo voljo, da si precej, ko si se jel zavedati, spoznal verske nauke kot prave in resnične. Nihče si ne more sam s svojo močjo pridobiti milosti svete vere, le Bog jo daje v svoji veliki dobrotljivosti.

Če pa smo prejeli milost svete vere edino le iz dobrotljive roke božje, brez svojega zasluženja, moremo in moramo pa storiti toliko več, da si ohranimo, da si pomnožujemo ta zaklad. — „Brez vere ni mogoče Bogu dopasti,“ pravi sveti apostol Pavel (Hebr. 11, 6.); vera je ona vez, ki veže človeka z Bogom: naj prereže to vez, izgubljen je; nič več ne more delovati za svoj namen, za kateri je vstvarjen, nič več skrbeti za svojo dušo. Žalostno to stanje! Prav tako žalostno in nevarno pa je, če ima človek vero, pa ne skrbi, da si jo ohrani živo, in se ne trudi, da bi si jo pomnoževal. „Ako ne obujaš dejanja vere, opešala bode tvoja vera; če jej daš pokoj, imela bo veliko skušnjav“, pravi sv. Ambrož.

Vendar ni dovolj, da bi samo obujali dejanje vere, ne: sveta vera mora prešinjati vsa naša dejanja po svetopisemskih besedah: „Moj pravični pa iz vere živi“ (Hebr. 10, 38.). Pri vseh delih nam mora biti voditeljica sveta vera. Prav sveta vera nam mora kazati, s kakim namenom naj vedno opravljamo svoja opravila, kaj naj iščemo pri vsakem početju, — „Kakor je telo brez duše mrtvo, tako je tudi vera brez del mrtva!“ (Jak. 2, 17.) Kar verujemo, to moramo pa tudi v dejanju kazati. Kaj

bi rekli poljedelcu, ki ima rodovitno njivo, pa jo pušča leto za letom prazno in ne poseje rumene pšenice? Kristjan, ti veš, da je tvoja duša ustvarjena za nebesa, da hrepeni po nebesih, po Bogu. Pa ji le pogosto privoščiš, da bi se veselila v molitvi namenjene ji sreče: Skrbiš li večkrat, da se opira v zakramentu svete pokore vseh madežev in da se poživlja in okrepcuje v zakramentu svetega Rešnjega Telesa?

In če uravnamo svoje notranje življenje po sveti veri, moramo pa prav tako na zunanaj pokazati, da vsa naša dela prešinja sveta vera. Vera je naš največi zaklad. „Kjer je pa tvoj zaklad, tam je tudi tvoje srce.“ Materin zaklad je njeno edino dete. Ali ne govori zato vedno le o njem? Ali ne dela vedno le zanj? Trgovec se trudi noč in dan za svoj zaklad, za svoj dobiček. Z besedo in dejanjem kaže, da mu je to prva skrb. In ti kristjan, ki imaš velik bolj ljubezniv zaklad, kot je edino dete, veliko dragoceneji zaklad, kot so vsi trgovski dobički, le ti bi ne nosil tega zaklada v srcu, le ti bi ne kazal, da delaš in se trudiš zanj, le za svoj zaklad svete vere? Poglej okolu po svoji domovini! Koliko lepih cerkva diči naše vasi in sela! Koliko ličnih kapelic krasi holmce in hribe! Niso li to lepe priče goreče žive vere naših pradedov? S koliko hvaležnostjo so cenili in spoštovali oni vero, ki jo je na zemljo prinesel sam naš Gospod Jezus Kristus iz svetih nebes! Nam so jo naši očetje zapustili kot najdražjo dedščino. Ni li naša najsvetejša dolžnost, da jo istotako spoznavamo pri vsaki priliki, kot so jo oni? Ni li pa tudi naša najsvetejša dolžnost, da v nji vzgojujemo in prav vestno poučujemo mladino? Da sveto vero širimo po svoji moči tudi drugod, da podpiramo misionarje, ki jo oznanujejo nevernikom, in da molimo in prosimo, „da bi bil en hlev in en pastir.“

II. „Verujočemu je vse mogoče!“ Če bomo imeli tako živo vero, kakršno zahteva od nas Bog, če bomo iz vere in po veri živeli, potem bomo čutili tudi mi čudotvorno moč svete vere, potem bode tudi nam vse mogoče, potem bomo iskali edino le božjega kraljestva.

Spoznali bomo najpoprej prav jasno in dobro, zakaj smo na svetu, kaj je naš namen in kako naj dosežemo ta namen. Živa vera nas dviguje daleč nad vse zemeljsko, nad vse čutno, tje do prestola trojnoedinega Boga, do naše prave domovine, do svetih nebes. Prejasno vidimo v luči svete vere, kako hitro mine vsa zemeljska čast in slava, in da dobi pravo srečo, pravo

zadovoljnost človek le združen z Bogom, in da se na to srečo pripravlja na svetu v stanu posvečujoče milosti božje. — Visoke palače in bogata mesta ne poznajo sreče, pod dragoceno svilo in tkanino se ne prikriva, pri bogato obloženih mizah in pozlačenih stoli jo iščeš zaman; le človek, ki živo veruje in živi po veri, on pozna srečo in zadovoljnost. Poglejte Salomona! Najmodrejši, najsrečnejši kralj na svetu je bil, dokler je izpolnjeval zapovedi božje in živel po božjem nauku. Kraljica iz Sabe je prišla poslušat njegovo modrost, in vsi so ga blagrovale. Pa zapustil je Boga, ni živel po nauku svete vere in je iskal sreče v zemeljskem veselju. A ni je našel! Niso je mu dala vsa bogastva, vsi zakladi, vse časti, vsa veselja, vse dragocenosti, kolikor si jih le more poželeti srce. V eni uri je poprej, dokler je bil v živi veri sklenjen z Bogom, užil več zadovoljnosti, kot ves čas tedaj, ko ni živel po božjem nauku.

Tako se je godilo Salomonu. Kako drugače bi se tebi, ko bi ne imel žive vere, tebi kristjan, ki se moraš boriti zoper vsakovrstne sovražnike. Vojščaki smo kristjani v Kristusovi Cerkvi. Kakor vojak na straži moramo čuvati, da se sovražnik ne približa. Kristjan! Ni li vera najboljša straža zoper vse sovražnike, zlasti zoper napade hudobnega duha? „Vzemite v roko ščit vere, s katerim morete ugasiti vse puščice hudobnega duha!“ (Efež. 6, 16.) — Da, vera premaga vse skušnjave! Vera pa je tudi podlaga vsem drugim čednostim in krepostim. Kako bi upali v dobrotljivost božjo, če bi vanj ne verovali? Ali kako bi Boga ljubili? Sv. Avguštin primerja zato vero korenini mogočnega drevesa. Korenina nima prav nobene lepote na sebi, pa vendar — zeleni listi, snežnobeli cveti, lepi sadovi, odkod dobivajo svojo lepoto, svojo moč, če ne od korenine? Tako ima vse, kar duša zasluži z molitvijo in dobrimi deli, svoj začetek v veri, v pravi, živi veri. Vera je vinska trta, kreposti in čednosti, v katerih se vadimo, so mladike, dobra dela, ki jih potem opravljamo, so kakor grozdje, in prava srčna pobožnost, do katere se povzdigne kristjan v svoji popolnosti, je vino,“ pravi sv. Bernard.

Pa kakšno bi bilo vino, kakšno grozdje, če je trta slaba. Kakšna bi bila naša pobožnost, naša dobra dela, če ne bi imeli trdne zaslonbe in varnih korenin v živi veri? — Bolniku olajša sveta vera bolezen, podpirajoč ga s pravo, krščansko potrpežljivostjo, in revežu lajša njegovo revščino, vlivajoč mu žarke nebeškega upanja v srce; bogatino kaže, kako naj rabi svoje

bogastvo, da bo srečen in zadovoljen, in učenjaku, kako naj izkoristi svoje znanje v čast božjo. In če me prašate: Kdo daje moč usmiljenim sestram, ki strežejo bolnikom noč in dan pri najostudnejših boleznih s tolikim samozatajevanjem? Kdo vodi misijonarje v tolikem številu celo k divjim narodom? odgovarjam vam, da sveta vera.

Da, kar je govoril veliki cerkveni učenik, sv. Avguštin pred poldrug tisoč leti, to velja o sveti veri za vse čase: „Največe bogastvo, najdražji zaklad, najlepša čast, ki je na svetu, je sveta katoliška vera. Ona prinaša izveličanje grešnikom, razsvetljuje slepce, opravičuje grešnike, podpira pravičnike, venča mučence, ohranjuje v spodobni sramežljivosti device, vdove in zakonske, posvečuje mašnike in nas pripravlja za nebesa.“ Da, če živimo po sveti veri, gledamo že v duhu nebeški Jeruzalem, prestol trojnega Boga, kot svojo pravo domovino, Mater božjo in obenem najblažjo, najboljšo svojo mater, Marijo, prečisto Devico, svojega desnega angela variha, devet vrst angelov pa neizmerno množico svetnikov in svetnic, kot svoje prihodnje prijatelje in tovariše.“ Srečen človek, ki ima v živi veri nekako zagotovilo, da pride v izbrano to družbo.

Dragi kristjani! Je li kaka primera med milostimi in dobrotami, ki nam jih daje sv. vera in pa med tem, kar od nas zahteva? Gotovo ne! Kdo ne bi torej z veseljem deloval po njenih zapovedih in si tako zagotovil neizmernih zakladov? Vendar pa li delajo vsi ljudje tako? Ravnamo li mi, dragi kristjani, tako? Kako nas večkrat osramote celo neverniki, ki jim misijonarji šele dandanašnji oznanujejo sv. evangelij. — Neki misijonar pripoveduje, da je prišel v kraje, kjer še nič niso slišali o Kristusu in naši sveti veri. Z veseljem so ga poslušali, ko jim je pravil o Bogu, o neskončni ljubezni Sina božjega, ki je zapustil lepa nebesa in prišel na našo revno zemljo iz same ljubezni do človeškega rodu ter zanj trpel in umrl na svetem križu. Označeval jim je sveto vero ter pokazal, da življenje po njej že na tem svetu daje največo srečo, da je le sveta vera podlaga za vsa dobra dela in da ona kaže pravo pot do naše domovine, svetih nebes. Misijonar je na to opisoval tudi pekel in druge kazni, ki jih je Bog pripravil za one, ki nočejo vanj verovati, ki ne živijo po sveti veri, ki sveto vero zataje, kadar bi jo imeli pokazati. — „Je li mogoče,“ prašali so dobri ljudje, da je po-

treba tudi s kaznimi žugati neubogljivcem? Ni li največa sreča, največa radost verovati v tako dobrega, tako usmiljenega Gospoda in živeti po njegovih zapovedih? Kristjani! Hočemo li, da nas neverniki osramote? Neverniki, ki so prvič čuli Jezusov nauk, nas, ki smo izrejeni in odgojeni v katoliški veri? Ne! Nikdar. Verovali bomo — in pridi nad nas, kar hoče: vero bomo kazali v življenju, v delovanju. Ne bodimo malosrčni: saj nam je zagotovljena pomoč Onega, ki je rekel: „Verujočemu je vse mogoče.“ „Iskali bomo kraljestvo božje in vse drugo nam bo privrženo.“ Amen. S.

2. Božja previdnost.

Iščite najpoprej božjega kraljestva in njegove pravice, in vse to vam bo privrženo . . . Mat. 6, 33.

„Iščite najpoprej božjega kraljestva . . .“ naroča Zveličar, kako pa je v resnici. Ali ravnaajo verniki tako? Če vprašam prevzetneža, česa išče, odgovori mi: časti; če vprašam lakomneža, česa išče, odgovori mi: bogastva. Če vprašam nečistnika, česa išče, odgovori mi, priložnosti v greh; če vprašam nevoščljivca, česa išče, odgovori mi, škodo svojega bližnjega. Če vprašam požrešneža, česa išče, odgovori mi: jedi in pijače; če vprašam jeznega človeka, česa išče, odgovori mi: maščevanja; če vprašam nazadnje lenuha, česa išče, odgovori mi: življenje brez dela.

Kaj je pač, ljubi moji, svet drugega, kakor velika družba prevzetnežev, lakomnikov, nečistnikov, nevoščljivcev, požrešnežev, togotnežev in lenuhov? — Kaj je, vprašam še enkrat, svet drugega, kakor velika družba ljudi, od katerih skoraj nobeden ne išče, kar je božjega, ampak le kar je časnega, posvetnega? — In prav zato nam naš ljubi Zveličar v današnjem evangeliju tako na srce govori in pravi: „Ne morete služiti Bogu in svetu . . . Poglejte ptice pod nebom, ki ne sejejo in ne žanjejo in ne spravljajo v žitnice; in vaš Oče nebeški jih živi . . . Poglejte lilije na polju, ki ne delajo in ne predejo; pa povem vam, da še Salomon v vsej svoji časti ni bil tako oblečen, kakor njih ena.“ — Iščite torej, ljubi moji, iščite najpreje božjega kraljestva in njegove pravice, in vse drugo vam bo privrženo. O tem lepem nauku Kristusovem hočemo danes z božjo pomočjo premišljevati.

1. Od vseh strani se slišijo dandanes pritožbe, da so slabi časi, hudobni ljudje itd. Kdo je pa vsega tega kriv? — Ali je morda Bog, ki je svet stvaril in ga sedaj ohranjuje in vlada? ali smo krivi tega mi? — O, ljube duše, le ozrmo se malo na previdnost božjo in na pregrešno slepoto našo, in spoznali bomo takoj, da smo vsega slabega na svetu krivi le mi. — Dvojna pregreha je, ki nas dela nesrečne in nezadovoljne; dvojna pregreha je, s katero žalimo božjo previdnost. — Prvič: pozabimo v sreči preradi na Boga; drugič pa v nadlogah premalo zaupamo v božjo previdnost, četudi stori ona vse prav, bodisi da nam pošlje srečo ali nesrečo, veselje ali žalost, zdravje ali bolezen. O tej resnici nam pričata nebo in zemlja in vse stvari, posebno pa naše življenje.

Kako ljubeznivo skrbi za nas nebeški oče, oznanjuje nam rumeno solnce, ki izza gôr prisije ob jutranji zarji; oznanjuje nam svetla luna, ki zvečer prijazno po nebesu plava in samotnemu potniku kaže pot; — oznanjuje nam brez števila zvezd, ki tako milo z neba doli na nas gledajo. — Kako ljubeznivo Bog za nas skrbi, oznanjujejo nam ptice, ki nas razveseljujejo s svojim petjem, ribe v neizmernem morju, ki služijo ljudem v živež. — Oznanjuje nam previdnost božja mogočni lev v puščavi, pred katerim se tresejo vse zverine, oznanjuje nam jo pa tudi mali črv, ki se v prahu zvija in pije jutranjo roso. Oznanjuje nam jo visoka smreka in košati hrast, pa tudi vsak mah, ki pokriva črno zemljo; še lepše nam jo kaže vsako zrnce, ki se v zemljo vrže, segnjije, pa zopet ozeleni in obrodi veliko žlahtnega sadu. — Ognjeni blisk, ki šviga skozi oblake, votli grom, ki pretresa zemljo, hladni veter, ki prijetno pihlja ob opoldanski vročini; vse nam oznanjuje, da Oče nebeški za vse skrbi in vse prav naredi. Tudi s teboj, o človek, bo on vse prav storil, ker „vprašaj živino in ona te bo učila; ptice pod nebom, in povedale ti bodo; ogovori zemljo, in ti bo odgovorila, in ribe v morju ti bodo pripovedovale.“

2. Če pa skrbi Bog že za mrtve in nespametne stvari tako modro in ljubeznivo, koliko bolj bo skrbel šele za človeka, ki je krona vseh drugih stvari! — Kako čudovito je rešil Bog Izraelce iz egiptovske sužnjosti ter jih vodil skozi puščavo v obljubljeno deželo, kako jim je po očetovsko stregel ter jim dajal dobro in hudo, samo da bi se poboljšali in se pripravili na prihod Zveličarjev. Tako skrbi Bog neprenehoma za vse druge narode in tudi za nas sedaj z dobrotami, sedaj z nadlogami,

samo da bi nas osrečil in nam pripravil pot v nebesa! — (Egipovski Jožef — Job — Tobija . . .)

3. Pa čemu toliko zgledov iz davnih časov, ko nas lastno življenje najlepše uči, kako Bog modro za nas skrbi. Temu pošlje Bog nadloge, da ga očisti madežev skrivnega greha; onemu vzame preljubega prijatelja, da bi ga spomnil, kako bo moral tudi on enkrat v dolgo večnost. — Otrokom jemlje preljube starše, da jih ne razvadijo; staršem jemlje pa otroke, da jim ne bodo delali žalosti in skrbi, ko odrastejo. On pošilja na polja sušo in točo, da bi učil ljudi trezno zmerno živeti; pošilja bolezni, da bi vzbudil ljudi iz grešnega spanja.

Pa tudi pravičnega izkuša dobri Bog pogostoma, da bi se bolj utrdil v dobrem in si pridobil večjega plačila. Zato pravi apostol Jakob: „Blagor človeku, kateri pretrpi izkušnjo, ker izkušen bo prejel venec življenja, ki ga je Bog obljubil tistim, kateri ga ljubijo.“

O, sveta previdnost božja, ki človeka do tal ponižaš, da bi ga potem do nebes povišala! O, sveta previdnost, po kateri Bog človeku govori in pravi: O človek, če ljubiš resnico, povej mi, kaj si prejel od mene, zaradi česar bi se mogel pritožiti? Glej, dal sem ti gotove in stanovitne zaklade, kateri se ti morajo tem lepši in boljši dozdevati, kolikor bolj jih ogleduješ. — Kdo te je varoval, ko si bil kot otrok tolikokrat v nevarnostih? — Kdo te je kot mladeniča ohranil, da se nisi poškodoval in ugonobil, ko je tvoje življenje le na lasu viselo? — Kdo ti še sedaj varuje zdravje in življenje in kdo bo ob smrtni uri tvojo dušo tolažil in krepčal, ako ne tisti, ki preživlja ptice pod nebom in oblači lilije na polju?

Zaupajmo torej v božjo previdnost, in bomo potolaženi v nadlogah, v sreči pa se ne bomo prevzeli. Amen.

Ivan Kovačič.

Praznik Marijinega rojstva.

1. Marija — zvezda.

Blagor jim, ki ohranijo moja pota!
Modr. knj. 8, 32.

Navada je, da praznujejo ljudje rojstni dan imenitnih oseb, in sicer zato, da se tem bolj živo spominjajo njih veljave in vseh dobrot in milosti, katere so prejeli iz njih rok. Zgodi se časih,

da se praznuje rojstni dan tega ali onega človeka celo več sto let po vrsti. — V družinah se goduje pa najbolj rojstni dan matere, ki se sme nazivati nekaka kraljica v domačem krogu, ker dobro, skrbno in ljubeznivo mater vse ljubi in spoštuje. Mi kristjani pa smo vsi vkupe ena družina, v kateri je Kristus glava. In ta velika družina, sveta katoliška Cerkev, praznuje danes rojstni dan svoje skupne matere Marije. Danes se ozira ta naša mila mati z ljubeznivim pogledom na nas svoje otroke, danes s posebno skrbjo preiskuje in pregleduje, kje je treba prihiteti na pomoč, danes posebno obilno deli milosti na vse strani.

Rojstvo Marije Device, kakor govori sv. Cerkev danes, je ves svet z veseljem napolnilo; a ne le svet, temuč tudi nebesa. Sv. Vincencij Fererij pravi, da so nebeški duhovi, precej ko so izvedeli, da je rojena Marija, praznovali slovesen praznik, in ta praznik se ponavlja posebno slovesno v nebesih današnji dan.

Zakaj neki je ta praznik toliko pomenljiv in veličasten? Odgovoriti ni težko, ako pomislimo, da se je z Marijinim rojstvom približalo tudi rojstvo onega, ki je Odrašenik sveta.

Kako prijetno je, ako po dolgi, temni noči napoči svetli dan, ako po dolgem slabem, deževnem vremenu prisije žarko solnce! Temnejše kakor črna noč in žalostnejše kakor najbolj pusto vreme je bilo na svetu po prvem grehu, dokler ga ni izbrisal sam Sin božji s svojo rešujočo krvjo. Ni torej čuda, da so preroki drug za drugim se povpraševali, kdaj in kje se prikaže kako znamenje, ki bo napovedalo bližnji prihod Gospodov na svet! In prikazalo se je slednjič to znamenje. Kakor krasni, jasni dan napoveduje zgodnja, čarovitolepa jutranja zarja, tako naznanja obljubljenega Zveličarja prelepa zarja — Marija. Zato je vzkliknil že kralj Salomon 1000 let predno se je to izpolnilo: „Kdo je ona, ki prihaja, kakor vzhajajoča zarja, lepa kakor luna, izvoljena kakor solnce, strašna kakor zvrščena vojskina truma?“ Po pravici se torej Marija imenuje „zgodnja danica“, ki napoveduje dan — Kristusa! In vzšlo je „solnce pravice“ — Jezus Kristus, a svetla luč, Marija, ne ugasne, ona sveti še vedno.

Kakor je popreje kazala prihod Zveličarjev, tako nam kaže sedaj pot, po kateri moramo hoditi, da pridemo za njo in za njenim Sinom v večno veselje. Zato jo imenujemo sedaj „morsko zvezdo“, ki nas vabi za seboj tje gori nad svetle zvezde. Ta „morska zvezda“, Marija, se čarno-lepo blišči, da nehote mora vsakdo občudovati nje rajsko lepoto. Ta „morska zvezda“

nam I. sveti in blišči, II. kaže nam pravo pot. Ko hočemo to dvojje premišljevati, naj nam bo tudi v tem govoru Marija sama zvezda-vodnica!

I. Kako prijetno je v temni noči, ko niti lune ni na nebu, ako vsaj zvezde svetijo in migljajo! Med zvezdami se odlikuje posebno ena, ki je vsak večer prva na nebu in vsako jutro zadnja zginge. Ta zvezda se imenuje zvečer „večernica“, zjutraj pa „danica“; ta je med vsemi zvezdami ljudem najbolj znana in priljubljena.

A je še neka druga zvezda; zvezda, pred katero vse druge zvezde otemne, pred katero obledi žarko solnce in otemni svetla luna. Ta nad vse svetla, nad vse lepa zvezda je Marija Devica, ki je današnji dan vprvič zasvetila na jasnem nebu, ki sveti z isto nepokvarjeno lučjo še danes in bo svetila brez prestanka do konca sveta. Ta zvezda se blišči tako močno, da se nje lepota odseva celo v nebesih, da nje kras očaruje ves svet, da njeni žarki prodirajo celo v kraj trpljenja, v vice.

Sv. Bernard, ki Marijo naziva „zvezdo“, govori o njej tako-le: „Ona se da popolnoma zvezdi primerjati; kakor zvezda brez svoje škode pošilja iz sebe svoje žarke, tako je Marija brez kake lastne škode porodila kot devica božjega Sina. Žarek, ki gre iz zvezde, ne zmanjša zvezdi krasoto, tako tudi Sin Devici ni zmanjšal nje čistote.“

Zvezda pošilja svoje žarke ne le na eno stran, temuč na vse strani; zvezda se vidi po vsem svetu. Tako sveti tudi nebeska zvezda Marija ne le na enem mestu, ne le v enem kraju, ona sveti po vsem svetu. Sv. Bernard o njej govoreč pravi, da je to ona zvezda, katero je očak Jakob napovedal v starem zakonu. Pravi namreč sv. Bernard: „Ta je torej ona krasna zvezda, ki izhaja iz Jakoba, katere žarki razsvetlujejo ves svet, katere bliščoba odseva med izvoljenimi in prodira med pogubljene, ki zemljo osvitluje in ogreva bolj duše kakor telesa, poživlja čednosti, preganja pregrehe.“

Da Marija Devica je tista močna zvezda, ki preganja temo, ono črno, dolgo temo, katero je povzročila prva žena Eva s svojim grehom. Marija je druga Eva, prvi popolno nasprotna. Sv. Avguštin kaj lepo primerja prvo in drugo Evo; pravi namreč: „Ta (Marija) je cvetlica na polju, iz katere je vzklila dragocena dolinska lilija. Po njenem rojstvu se je prva narava premenila in tudi greh se je izbrisal. Po njej je bila uničena ona grožnja

nesreče, ki je zadela Evo, ko je začula: V bolečinah boš rodila svoje otroke; ker ta (Marija) je v veselju rodila Gospoda. Eva je žalovala, Marija se radovala; Eva je nosila solze, Marija veselje, ker prva je dobila grešnika, druga pa nedolžnega (Boga). Matí našega rodu je prinesla kazen svetu, porodnica Gospoda pa mu je prinesla zveličanje. Eva je pomnožila greh, Marija je pomnožila zasluženje. Eva je škodovala, Marija je koristila; Eva je zasekala rano, Marija jo je ozdravila.“

Marija je tista zvezda, ki žarno sveti vsem narodom, na katero se vsi z ljubeznijo in zaupanjem ozirajo. Ni je stvari, ki bi za Bogom uživala toliko časti in slave, kakor Marija. Sveti cerkveni očetje so jo imenovali že z najlepšimi imeni, katera si moremo misliti. Sv. Anzelm jo imenuje „Mater vseh milosti“, sv. Bonaventura „vrata nebeška“ in „posrednico našega zveličanja“, sv. Janez Damaščan „Zveličanje sveta“ in „pomoč kristjanov“, sv. German „vedno odprto pribežališče“, bl. Albert „zlat tempelj krščanske ljubezni“ itd. Sv. Avguštin pa vzdihne: „O prečastita Devica, kako te naj počastim? Ako te imenujem nebesa, si ti veličastnejša, ako te imenujem mater narodov, je to premalo, ako te kličem gospo angelov, si to v resnici.“

A ne samo svetniki so preslavljali Marijo, temuč tudi drugi ljudje. Najlepše pesmi vseh jezikov, smem reči, so zložene Mariji v čast. Vprašam vas, ali ni v našem slovenskem jeziku največ pesmi Mariji v čast zloženih, ki se takorekoč kar izkušajo med seboj, katera bi lepše poslavila nebeško Gospo. Slave jo pesmi kot „zgodnjo danico“, kot „našo gospo in mater“, kot „jutranjo zarjo“, kot „vrtnarico nebeškega raja“, kot „lilijo rajskega vrta“, itd. tako, da človek ne ve, kaj bi si izbral, da bi Marijo počastil. Vse to povijemo nekako v en šopek, ako zakličemo: „O Marija, svetla zvezda, lepša kakor solnce si; vsa si lepa, vsa si krasna, o Marija kronana!“

Kakor so Mariji v čast zložene najlepše pesmi, tako so tudi najlepše in najrazličnejše slike, Marijine slike. Največji in najslavnejši umetniki so se izkušali, da bi Marijo v pravi lepoti naslikali, a vsak je moral priznati, da tega ne more. Toda pri vsem tem, da najlepše slike niti od daleč ne dosežejo prave lepote Marijine, vendar moramo reči, da Marijine slike so izmed vseh najlepše, najmilejše, ki imajo do človeškega srca tako moč, da mu utegnejo privabiti solze iz oči. Kolikokrat se je že kdo izpreobrnil samo, ko je zagledal Marijino podobo!

Iz vsega tega vidite, predragi v Gospodu, da je Marija res prekrasna zvezda na krščanskem nebu, ki s svojo krasoto, s svojim veličastvom razveseljuje vesoljni svet, razveseljuje vsa nebesa in celo temne vice. Kako prav je imela Marija, ko je zaklicala teti Elizabeti v preroškem duhu: „Moja duša poveljuje Gospoda . . . blaženo me bodo imenovali vsi narodi, ker velike reči mi je storil on, ki je mogočen!“

Reči smem, da bi krščanstvo bilo nepopolno, ko bi se Marija kot svetla zvezda ne svetila na krščanskem nebu, da še več! Nebesa. bi ne bila nebesa, ko bi bliščoba rajske zvezde Marije tam ne bliščala!

II. Marija je torej zvezda. Sv. očetje pa jo imenujejo „morsko zvezdo.“ Sv. Tomaž Akvinski jo naziva „zvezdo-vodnico na morju“, sv. Simon Stock jo imenuje „rešitev brodnikov (ribičev)“, sveti Bernard pa pravi, da ime Marija samo pomeni „morsko zvezdo.“

Ko se brodniki vozijo po širjem morju, ko so sredi brezmejnih voda in nikjer ne opazijo suhega obrežja, ozirajo se radi na tako imenovano morsko zvezdo, da vedo najti pravi pot in pridejo tje, kamor so namenjeni. Tudi mi smo brodniki na vihnem morju tega sveta, tudi mi jadramo neprestano v neznano daljno deželo, v večnost. In morje, po katerem se vozimo, to morje ni tiho, mirno, to morje je silno viharo in nevarno, nikoli ne miruje, vedno se zaganjajo siloviti valovi semtertje ter izkušajo vse požreti in pokončati. V morju so neznanske globočine, ki požrò mnogo ladij, in skrite skalne čeri, ob katerih se marsikaka ladija razbije in potopi v dno morja. Glejte, kristjani, tudi našemu življenju žugajo temne globočine, ki nas hote požreti, in skalne čeri, ob katerih se zna razbiti čoln naše sreče. Veliko nevarnosti žuga otroku od vseh strani!

Viharji strasti, katere nosi človek v sebi zaradi izvirnega greha, viharji sovraštva, zavisti, napuha, poželjivosti itd. premetavajo čoln našega življenja semtertje ter žugajo vse pokončati in prevrniti. Hudobni ljudje nikoli ne mirujejo in zapeljujejo človeka in mu nastavljajo zapeljive zanke. V kaki nevarnosti je človek, da v teh silnih viharjih zgreši pravo pot in zaide v pogubo! Toda, kakor imajo brodarji na morju morsko zvezdo kot vodnico, da ne zaidejo, tako ima človek v vihnem morju tega sveta zanesljivo morsko zvezdo kot vodnico, in ta zvezda je Marija! Sv. Cerkev sama jo pozdravlja: „Ave maris stella!“ „Zdrava morska zvezda, božja mati zlata, vedno si Devica in nebeška vrata!“

Sv. Bernard, ko govori o morski zvezdi Mariji, govori med drugim: „Ti, ki čutiš, da se v povodnji tega sveta bolj nahajaš med viharji in nevihtami, kakor da bi hodil po suhem, ne obrni svojih oči proč od te zvezde, če nočeš poginiti. Če se vzdigujejo vetrovi izkušnjav, če zaideš med pečine žalosti, ozri se na zvezdo, pokliči Marijo. Ako te premetavajo valovi napuha, zavisti, obrekovanja, ozri se na zvezdo, pokliči Marijo. Ako jeza, lakomnost ali mesena poželjivost stresa čoln tvojega razuma, ozri se na Marijo. Ako si zbehan zaradi hudobije svojih pregreh, ako si zmešan zaradi ostudnosti svoje vesti, ako se bojiš ostre sodbe in te začne mučiti silna žalost ter se te hoče polotiti obup, misli na Marijo. V nevarnostih, v stiskah, v dvomih, misli na Marijo, kliči Marijo. Naj ne odneha tvoj jezik, naj ne odneha tvoje srce, dokler ne dosežeš pomoč molitve. Ako boš za njo hodil, ne boš zašel, ako boš njo prosil, ne boš obupal, ako boš na njo mislil, ne boš se motil; ako te ona drži, ne boš padel, ako te ona brani, ni se ti bati, ako te ona vodi, ne boš opešal; z njeno pomočjo boš prišel in izkusil sam nad seboj, kako po pravici je pisano: „In Devici je ime Marija.“

Da, kristjan, ako mi vse to pomislimo, moramo zaklicati s sv. Bernardom: „O sveta Marija, Mati božja, tvojega imena ne morem izreči, da bi se ne vnel v ljubezni do tebe.“

Le povzdigni oči, in poglej svetlo morsko zvezdo Marijo, ki se tako krasno blišči, ki te vleče za seboj in ti kaže pravo pot, da dosepeš enkrat notri tje do nje. Zato, kristjan, ne oziraj se ne na levo, ne na desno, oziraj se le v svetlo zvezdo v Marijo, ki te vodi edino prav čez valove tega življenja v večno pristanišče, v nebesa. Ona ti kliče: Mene posnemaj, v mojih čednostih se vadi, hodi za menoj. „Kdor mene najde, najde življenje in prejme zveličanje od Gospoda.“

Zato zdihujmo k Mariji: „Oj, svetla morska zvezda, ko val vzdiguje se, ko piš, vihar razsaja, ti krmi čolnič moj!“

O Marija, mi spoznavamo, da:

Ni na zemlji ti nikjer enake,
Ni je bilo in je ne bo nikdar,
Nimajo nebesa sama take,
Kakor ti Marija, rajski žar!
Ti prijazna zgodnja si Danica,
Ti ljubezni božje žlahtni vir,
Ti vseh čednosti slavna si kraljica,
Ti nam zgled, tolažba, sladki mir.

Torej upno na te se oziram,
Ko sveta me prazni blišč slepi,
Za ljubezen sveta le umiram,
Za ljubezen k Jezusu, Mariji.
Oj dovoli mi kraljica, Mati!
Da otrok tvoj klicati se smem,
Ti mi moraš milost svojo dati,
Prej od tebe, Mati, proč ne grem!

Amen.

† J. Benkovič.

2. Zakaj naj slovesno in pobožno obhajamo današnji praznik.

Marija, od katere je rojen Jezus.
Mat. 1, 16.

Ko je bil nekdanj egiptovskemu kralju Ptolomeju po dolgih željah rojen sin, so se vsi podložniki tega silno veselili, lepšali so s cveticami svoje hiše ter jih razsvetljevali z lučicami, in so se praznično oblačili. Pa vse je prekosil premožen mož, Hirkan po imenu. Zbral je okoli 200 praznično oblečenih otrok ter jih je v lepem redu med godbo peljal v kraljevo poslopje, in ko so tje prišli, je vsak teh otrok pred zibelko novorojenega kraljevega deteta položil prelep zlat dar.

Enako moramo tudi mi današnji dan praznično obhajati, ker na ta dan je bila rojena Marija, kraljica vseh kraljev, Mati Jezusa Kristusa, Gospoda nebes in zemlje. Tudi mi pojdemo danes k zibelki Marijini z veselo godbo in z bogatimi darovi. Z besedo „godbo“ menim iskreno veselost našega srca; „bogati darovi“ pa naj naznanjajo pobožna opravila, ali dobra dela, ki jih danes preblaženi Devici Mariji darujemo. In tako obhajajmo današnji praznik Marijinega rojstva, namreč: z veseljem in pobožnim srcem. Mati katoliška Cerkev sama nas k takemu obhajanju današnjega dneva vabi, rekoč: „Z veseljem in prav pobožno obhajajmo rojstvo preblažene Device Marije.“ In ravno o tem vam hočem danes govoriti; zato rečem: Obhajajmo današnji praznik I. z dušnim veseljem, ker nam je tako imenitno dete rojeno, in II. s pobožnostjo, ker nam je tako dobrotljivo dete rojeno. — Ti pa, o Marija, stori me vrednega, tebe hvaliti!

I. Kako po pravici se nam je danes v Bogu veseliti, ko obhajamo tisti dan, ko nam je bila Marija, to preimenitno dete, rojena na svet! Sicer je bila preblažena Devica Marija v svojem rojstvu na videz še majhna, vendar je bila z ozirom svoje vrednosti in svetosti velika, silno velika imenovati. Vse druge reči, kakor: drevesa, reke i. dr. so v svojem začetku majhne. Tudi človek le sčasoma pride do velikih vednosti in do svetosti.

Marija sama pa je bila med človeškimi otroci tako srečna, da je bila velika in imenitna že v svojem rojstvu. Velika in imenitna je bila Marija — dasiravno še v zibelki ležeča — po telesu. Zakaj, karkoli si lepega in ljubeznivega o kaki stvari

moremo misliti, vse to je Bog združil v presvetem detetu, Mariji. Kakor se zjutraj vzhajajoče solnce precej v vsej svoji svetlobi in lepoti pokaže, nekako tako solnce je bila Marija, ki je bila že precej v svojem rojstvu obdana z vso svetlobo svoje lepote.

Še vse bolj lepa in imenitna pa je bila duša presvetega deteta Marije v njenem rojstvu. Ostuden madež izvirnega greha, ki vse druge človeške otroke oskrunuje, presvete Marijine duše nikoli ni omadeževal. Zakaj rojena je bila na svet v popolni nedolžnosti, čista brez vsega madeža. Pa še več: Marija je bila rojena na svet ne le brez vsega greha, ampak tudi ozaljšana s preobilnim zakladom božjih milosti. Marija je bila že v svojem rojstvu napolnjena s tako obilnimi milostmi, da vsi cerkveni učenci s sv. Vincencijem Fererijem enoglasno trdijo, „da je bila Marija že pred svojim rojstvom posvečena čez vse angele in svetnike.“

Marija pa v svojem rojstvu ni bila le samo z vsemi prelepimi darovi in milostmi ozaljšana, ampak vemo tudi že zdaj pri obhajanju njenega rojstva, kako velike milosti bo Bog še pozneje temu svetemu detetu Mariji podelil. Pri drugih otrocih stojimo v sredi med upanjem in strahom, kaj da bo kdaj iz njih postalo. Vprašamo, kakor so ljudje vprašali pri rojstvu sv. Janeza Krst.: „Kaj bo iz tega otroka?“ (Luk. 1, 66.) Danes pa pri Marijinem rojstvu je to vprašanje nepotrebno. Že v rajju je Bog napovedal, da bo Marija peklenski kači glavo strla, in sveti preroki stare zaveze so veliko sto let poprej napovedovali Marijine velike prednosti in milosti, da bo Marija Devica vsa lepa brez madeža kot lilija med trnjem, izvoljena Mati prihodnega Odrešenika in kot druga Estera velika priprošnjica in srednica med Bogom in ljudmi.

Dasiravno je bila Marija tedaj danes še tako majhna na videz, vendar sveti preroki so že veliko sto let poprej napovedovali, kaj velikega bo kdaj postalo iz nje. Iz njih prerokovanja vemo, da to majhno Marijino telo bo kdaj tako srečno, da bo nosilo Sina božjega v svojem naročju. Še majhna Marijina usta bodo čast imela, včlovečenega Sina božjega v njegovih otročjih letih velikokrat poljubovati. Še majhne ljubeznive oči bodo tiste oči, ki bodo Zveličarja sveta tolikokrat pogledovale, in pri njegovem rojstvu v Betlehemu solze veselja, in na gori Kalvariji točile solze žalosti. Tem svetim očem bo čast došla, da bo kdaj ves verni svet klical: „Obrni svoje milostljive oči v nas in pokaži

nam Jezusa, blaženi sad svojega telesa.“ Te majhne Marijine ročice bodo kdaj tiste roke, ki bodo držale kraljevo palico nebes in zemlje. Ta majhna Marijina glava bo kdaj tista glava, ki bo obdana z vencem dvanajstih zvezd. Za vse te prednosti Marijine tedaj že danes vemo; vemo, da bo iz nje rojen Jezus, ki je imenovan Kristus, Zveličar sveta. Zato nam sv. Cerkev kliče: *Z veseljem obhajajmo rojstvo preblazene Device Marije*. Veselimo se tega v duhu in Boga zahvaljujmo danes, da nam je v Mariji dal tako Mater!

II Pa tudi prav pobožno obhajajmo rojstvo preblazene Device Marije, tako nam kliče sv. Cerkev, in sicer zato posebno, ker nam je v Mariji prav usmiljena in dobrotljiva mati rojena na svet, tako da jo po vsi pravici imenujemo in kličemo: „našo srednico in našo besednico.“ In to je Marija po pravici. Od kar je Marija na svet rojena, je videti, da Bog sveta ne obiskuje več s tako strašno ostrimi šibami, kot nekdanj pred Marijinim rojstvom. Zdaj ni več vesoljnega potopa, kot ob času Noeta; zdaj ne pada več žveplen ogenj na svet, kot nekdanj na mesta Sodomo in Gomore; zdaj ne pride več angel z nebes morit prvorojencev . . . ; zdaj ni več take strašne suše, kot ob času preroka Elija . . . Odkod to pride? Ali so mar zdaj ljudje toliko boljši? Ali ne morda še hudobnejši? Zakaj ni torej tako hudih kazni? To odtod pride, pravijo sveti učeniki, ker nam je Marija rojena na svet; Ona, takorekoč, roko razžaljenega Boga zadržuje in prosi ljudem milosti izpreobrnjenja.

Pred Marijo je Bog ljudem svoje milosti bolj redko delil; zdaj pa po Marijinem rojstvu je Bog svoje milosti, takorekoč, položil v Marijine roke, in on nam jih zdaj obilnejše deli po Marijinih rokah. Na današnji praznik Marijinega rojstva nam takorekoč Kristus kliče: „Iščeš blagoslova, milosti in pomoči od Boga, pojdi k moji Materi!“

Glejte, tako usmiljeno in dobrotljivo dete — Marija — nam je danes rojena. In ali bi ne bili zelo nehvaležni, če bi tega dneva s posebno pobožnostjo ne obhajali? O koliko milosti nam je Bog po Marijini priprošnji že dodelil, izmed katerih je pač to ena največja, da nas Bog po prvem storjenem grehu ni pahnil v pekel. Te milosti bi ne bili dosegli, ko bi nam Marija Devica ne bila rojena na svet. Naj torej današnji praznik nikar ne mine brez kake posebne pobožnosti in dobrega dela, brez kakega darila iz ljubezni do Marije. Prišli smo enako Hirkanovim otrokom danes

v duhu pred Marijino zibelko, kaj ji hočemo iz hvaležnosti in ljubezni v dar prinesiti? Vi otroci! prinesite ji pokorščino in molitev . . . vi mladeniči in dekleta! zraven pokorščine in molitve sveto čistost in sramežljivost in ponižnost, odpovejte se iz ljubezni do Marije ostudnemu ponočevanju, vsaki nečisti ljubezni . . . Vsakateri naj se odpove svojemu navadnemu grehu, . . . naj oblubi, da hoče posnemati Marijine lepe čednosti, se ji zvesto sleherni dan priporočevati. Ponovimo svojo ljubezen in pobožnost do nje z živim in skesanim spoznanjem svoje dosedanje mlačnosti in lenobe. Obljubimo ji danes, da jo hočemo v sleherni dušni nevarnosti in izkušnjavi na pomoč klicati, prosimo jo, da nas vzame v število svojih zvestih otrok, da nam na strani stoji v vseh potrebah in izkušnjavah, zlasti ob naši smrtni uri. Amen.

† J. Kerčon.

Petnajsta nedelja po binkoštih.

(Praznik Marijinega imena.)

Marija — „začetek našega veselja“.

In Devici je bilo ime Marija.

Luk. 1, 27.

Lepa navada je v dobrih krščanskih družinah, da otroci godovni dan svojih staršev veselo obhajajo ter jim iščejo s prišrčnimi voščili in s kakimi darili skazovati dokaze svoje detinske ljubezni, hvaležnosti in vdanosti. — To lepo navado je posvetila tudi katoliška Cerkev, ker je v čast svetega imena Marije božje Matere, ki je obenem tudi naša Mati, postavila poseben praznik in ga zapovedala praznično obhajati. Kakor torej dobri otroci z veseljem obhajajo godovni dan svojih staršev in ga imajo za prijetno priložnost, da razveseljujejo svoje starše ter jim skazujejo svojo detinsko ljubezen in hvaležnost: tako moramo tudi mi kot zvesto vdani Marijini otroci praznik njenega presvetega imena obhajati s svetim veseljem in ga v to porabiti, da Mariji, svoji nebeški Materi, delamo veselje, jo častimo, poveličujemo in se z novega priporočujemo njenemu varstvu.

Zakaj se tako veselimo vseh Marijinih praznikov? Zakaj ves svet tekmuje, da bi bolj počastil Marijo? To je važno, prevažno vprašanje, na katero bi morali marsikaj in mnogo odgovoriti. Na kratko bi odgovoril: „Zato, ker si vsak zveličanja želi, tega pa

ne more doseči brez tuje pomoči. To pomoč deli pa Marija, ki vsakemu more pomagati, hoče pomagati in tudi mora pomagati, kdor jo le zaupno kliče na pomoč.“ Vse to pa povzema sv. Cerkev v pozdrav, s katerim Marijo pozdravlja kot „začetek našega veselja“, ali pa ko Mariji pripisuje besede: „Kdor mene najde, najde življenje in prejme milost od Gospoda!“

Gotovo je vsak pravi kristjan dobro prepričan o tem, kar nas uči sveta vera, kar nam sveto pismo spričuje, in izkušnja potrjuje, in kar sv. Bernard tako lepo uči, da „je Bog obilnost vse dobrote položil v Marijine roke.“ To, predragi, je vzrok, zakaj pravi kristjani Marijo ljubijo, časte in hvalijo, zakaj se nji v čast obhaja toliko praznikov. Da bi tudi današnji dan praznovali z veseljem in z obilnim dušnim pridom, govoril vam bom, kako je Marija „začetek našega veselja“.

To pač mi vsi dobro vemo, da vse, kar imamo dobrega, imamo le od Boga. In kar je človek z grehom izgubil, mu je Kristus s svojo smrtjo zopet odkupil. Za vse dobro, kar imamo, moramo torej le Jezusu hvaležni biti, za vsako čednost, za vsak dober opomin našega srca gre le njemu hvala. Zato ga imenujemo svojega Boga in Gospoda.

Toda Bog nam dobrote ne deli kar naravnost, deli jih po Mariji; zato jo sv. očetje imenujejo delilko milosti božje. To opravilo ji je izročil njen božji Sin na svetem križu; tedaj ji je izročil sv. Janeza, kot zastopnika celega človeštva, v njeno varstvo in tako je Marija postala mati vseh kristjanov in mi vsi njeni otroci.

Kristjan, ali pa spoznaš, kako si srečen, da je Marija tvoja mati? Jaz menim, da tega dovolj ne spoznaš. Otrok šele takrat spozna, kaj mu je bila dobra mamica, ko mu umrje, ko ga zapusti, ko je več nima. Potem joka in zdihuje in meni, da brez ljube matere mu ni moč več živeti. Tako tudi marsikak kristjan vse svoje žive dni ne spozna, kako neizmerno srečen je, da je Marija njegova mati. Morda šele potem, ko je že leta in leta taval okoli kakor izgubljen sin, zapustivši svojeglavno svojega nebeškega Očeta in oh, tudi svojo nebeško Mater, šele potem se mu začno oči odpirati, da spozna, da on v sredi vsega grešnega veselja vendarle ni nič drugega, kakor le pomilovanja vredna sirota brez očeta in matere. Boječ se ostrega Očeta, začne klicati svojo mater, naj se ga usmili in mu pomaga. In Marija prihiti kot skrbna in dobra mati, da pomaga svojemu izgubljenemu

otroku, da ga reši. Ona prosi zanj razžaljenega nebeškega Očeta in ne odneha preje, dokler ni uslišana. — Kristjani, saj vam je znano, kaj je otrok brez matere, da je uboga sirota; in ravno to je kristjan brez nebeške Matere Marije.

Ni torej čudno, da vsak kristjan, ki se sploh sme še kristjan imenovati, časti, spoštuje in ljubi Marijo. Čeprav je že morda izgubil vso vero, vendar ljubezen do Marije še tli kakor živa iskrica v njegovem srcu. Mi katoličani Marije nikakor ne molimo, kakor nam nekateri brezverni ljudje očitajo in podtikajo, ki se celo Mariji ustavljajo. Mi je ne molimo, ker moli se le Bog sam, a mi jo častimo in ljubimo bolj kakor vse druge stvari na zemlji in v nebesih, ker ona je gospa in kraljica vsega. Zato pravi neka znana lepa pesem: „Za Bogom častimo Marijo najprej!“

Ker pa nam je Marija najbolj pri srcu, zato je ona „začetek našega veselja“; saj ona nam je prinesla tistega, ki nas je odrešil večnega pogubljenja, dala nam Zveličarja Jezusa Kristusa, ki je vrhunec naše sreče, našega veselja.

Kdo pa sme imenovati Marijo svojo mater? Kako moč ima dobra mati do svojega Sina? Betzabe, mati Salomonova, je sedela na kraljevem prestolu poleg svojega kraljevega sina in je tirjala od njega, kar je hotela. — Olimpija, mati Aleksandra Velikega, ki je bil vladar skoro vse zemlje, je slišala iz ust mogočnega svojega Sina kralja: „Mati, zahtevaj, kar hočeš in dal ti bom gotovo!“ Ta dva vladarja sta bila mogočna, ves svet se je pred njima tresel, a kaj sta mogla dati svojim materam? — Prah in nič drugega kot prah! — Marija pa je mati Gospoda nebes in zemlje. Kaj pa ona od njega lahko dobi? Vse, prav vse, karkoli ga le prosi; zato nam ona po pravici kliče: „Kdor mene najde, najde življenje in prejme milost od Gospoda.“ Zato je ona res „začetek našega veselja.“

V preroškem duhu je gledal nekdanj Salomon prihodnjost in tedaj je zaklical: „Kdo je ta, ki prihaja, kakor vzhajajoča zarja, lepa kakor luna, izvoljena kakor solnce in strašna kakor lepo vrejena vojna četa?“ Papež Inocencij III. te besede obrača na Marijo, katero imenuje „začetek našega veselja.“ Med drugim pravi: „Luna sveti po noči, zarja zjutraj, solnce pa po dnevu. Noč je greh, jutro je pokora, dan pa je milost božja.“

Tudi kristjani so trojne vrste: pravični, ki Mariji zvesto služijo, spokorniki, ki so se k nji nazaj izpreobrnil, in grešniki, ki so jo zapustili; a vsem tem je ona „začetek veselja“. —

Ah, ko bi bili mi vsi med onimi pravičnimi, ki hodijo v dnevnu milosti božje! Kako so srečni; saj Marija sama jim kakor žarno solnce kaže pot čednosti in sreče, in ako stanovitno hodijo za njo, potem jim je zmerom začetek njih srečnega veselja.

Tudi tisti se smejo še srečni imenovati, ki hodijo za Marijo, žarno jutranjo zarjo, kot spokorniki. Odpovedali so se grehu, in sedaj se hočejo v varstvu božje Matere vojskovati zoper greh, zoper pekel, zoper svet in zoper lastno hudo nagnenje. Zaslišali so iz ust Marijinih klic: „Kdor mene najde, najde življenje in prejme milost od Gospoda.“ Jutro milosti božje jim je že napočilo; od jutra pa ni daleč do belega dne, do stanovitnosti v dobrem. Toda njim velja opomin: „Kdor stoji, naj gleda, da ne pade!“ Kdor ves zvesto služi Mariji, ta je gotovo varen, da ne bo padel, ker ona ga varuje in drži.

Slednjič pa so tudi taki, ki hodijo v noči greha. Kaj naj pa o teh rečem? Oh, ko bi tudi ti prišli in pokleknili k nogam svoje nebeške Matere, ki po njih joka in žaluje, oh, ko bi tudi ti skesani vzdihnili h nebeški kraljici: „Marija, pribežališče grešnikov, prosi za nas!“ Toda ravno to, da ne pridejo, da se odtegujejo, ker je opešala njih vera, ravno to še pomnožuje njih nesrečo. Kar je govoril svoje dni Gospod Bog po preroku Izaiji, to govori sedaj božje dete Jezus v naročju svoje deviške Matere Marije: „Poslušajte me nebesa in zastopi me zemlja! Sinove sem vzgojil in vzredil, pa oni so me zaničevali.“ (Iz. 1. 2.) „Gorje jim, jaz se bom zmaščeval nad svojimi sovražniki!“ (Iz. 1. 24.) Ah, ko bi tudi ti v noči svojega greha pogledali kvišku na svetlo luno Marijo, ki jim tako prijazno miglja, gotovo bi kmalu tudi zanje se razlila v srcu svetla jutranja zarja, gotovo bi tudi njim kmalu napočil beli dan, in izkusili bi, kako resnične so besede sv. Bernarda: „Nikoli še ni bilo slišati, da bi Marija koga zapustila, ki je v njeno obrambo pribežal in njeno pomoč milo prosil.“ Res je sicer, da so morda hudo, hudo grešili, da so razsrdili ostrega Sodnika svojega. A vendar če pomislijo, kaj vse premore mati pri svojem sinu, našli bodo gotovo tudi ti v Mariji „začetek svojega veselja“, veselja, kakršnega jim ves svet ne more dati in s solzami kesanja in veselja bodo pribežali k srcu Marijinemu v naročje svoje ljubeče matere.

Korijolan, plemenit Rimljan iz starih časov, je s svojo hrabrostjo rešil Rim, a nehvaležni someščani so ga pregnali iz mesta. To ga je tako razjezilo, da je šel k najhujšim sovražnikom Rima,

se postavil kot njih poveljnik in šel nad Rimljane, da bi se zmaščeval nad njimi. Premagal jih je v mnogih bitkah in že je bil pred glavnim mestom. Rimljani so poslali dvakrat poslanca k njemu, da bi ga prosili odpuščenja in miru celo pod najhujšimi pogoji, pa bilo je vse zastonj. Hotel je mesto popolno pokončati. Slednjič se napravi mati Korijolanova spremljana od mnogih gospej, k svojemu razžaljenemu sinu in ga s solzami v očeh prosi odpuščanja v imenu celega mesta. Komaj se mati pred njim prikaže, že se omehča skalovito srce poveljnika in reče ji: „Mati, ti si mi vzela orožje iz rok; Rim je rešen!“

Kristjani, ali mislite, da Marijine prošnje kaj manj premorejo pred njenim sinom Jezusom, našim Sodnikom? Oh, koliko ljudi bi se na veke pogubilo, ko bi Marija ne bila „začetek našega veselja!“ Zato naj vsi poslušajo Marijo, pravični in grešniki, ko jim govori: „Kdor mene najde, najde življenje in prejme milost od Gospoda!“

Marija je nadalje začetek našega veselja, ker je bila prva pravična stvar na zemlji. Nad njo je razlil Bog svojo milost in vrt njenega srca je vrt najlepših, najvišjih čednosti. Njena svetost je nad Kerubine, njena ljubezen nad Serafine. Od nje, ki je kraljica mučenikov, spoznovalcev in devic se razširjajo čednosti na vse strani med vse stvari, kakor se dišava prijetne cvetke razširja na okoli. Da, Marija je krona vseh čednosti!

Vsak Marijin praznik nas opominja, da počastimo in poslavimo ljubo nebeško Gospo; da se vojskujemo zoper greh, da se vadimo v čednostih, da v Marijinem varstvu skrbimo za svoje zveličanje. Morda je pri marsikaterem izmed nas od tega zavisna cela večnost, kako se bo izvrševalo češčenje Matere božje. Vsakdo pa si s tem nabere lahko mnogih in velikih milosti. Zato vas prosim: vsako jutro darujte vse svoje misli, besede in dejanja Bogu v čast po rokah blažene Device Marije. Darujmo Jezusu po Mariji vse kar smo in kar imamo, in ona nam bo obilno povrnila!

Neki kardinal, ki je posebno ljubil reveže, jim je navadno sam delil darove. Nekega dne pride k njemu vdova z malim sinčkom v naročju. „Kaj hočeš?“ vpraša kardinal. „Dar za svojega sinčka,“ odgovori žena. Kardinal vzame posodico polno denarja in pravi sinu: „Glej, dete, tvoja mati bo toliko dobila, kolikor zamožeš ti z roko ven vzeti. Dete se obotavlja in noče nič vzeti, le debelo pogleduje sedaj mater, sedaj kardinala. „Zakaj ne vzameš!“ vpraša gospod. „Morajo mati vzeti, jaz imam premajhno roko,“ odreže se otrok. — Kar je rekel ta otrok v svoji nedolžnosti, ravno to rečemo lahko mi svoji materi Mariji. Ona

naj za nas vzame milosti od Boga, mi smo preslabi, da bi kaj dosegli. In ona bo z veseljem to storila.

Zato, kristjani, bodimo otroci Marijini in ona bo mati naša! Dobri otroci so šele tedaj popolno veseli, ako se mati ž njimi veseli, in mati je šele takrat popolno srečna, če vidi svoje otroke s seboj vesele. Tako je tudi Marija le tedaj res vesela, ko vidi nas svoje otroke okrog sebe zbrane, a tudi mi smo res šele tedaj prav srečni, ako je Marija z nami. Bog daj, da bi se enkrat ž njo v nebesih na veke veselili.

Če ti Marija nam boš pot kazala,
Prot' ljub' mu Jezusu v nebeški raj,
Je temelj upa našega trdna skala,
Cvetela nam bo sreča vekomaj.

Amen.

† J. Benkovič.

Šestnajsta nedelja po binkoštih. *Sedmeri meč v Marijinem srcu.*

Bolečin svoje matere ne pozabi.
Sirah 7, 29.

Čudno se nam zdi vprašanje, katero zastavi Zveličar v nedeljskem evangeliju rekoč: „Ali se sme v soboto ozdravljati?“ (Luk. 14. 3.) To pa je storil zavoljo farizejev, ki so se, polni praznih ver in hinavske pobožnosti, celo nad tem spodtikovali, da je Gospod ob prazničnih dnevih bolnikom dobrote skazoval. Osramotil jih jih je z njihovim lastnim ravnanjem, ko jim je rekel: „Komu izmed vas bo osel ali vol v kapnico padel, in ga ne bo izvlekel precej sobotni dan?“ Ako se tedaj dobrotna dela usmiljenja, dela ljubezni do bližnjega skazujejo, se gotovo ne onečasti Gospodov dan. Zveličar sam je tu pokazal z besedo in dejanjem, kako moramo Gospodove dneve posvečevati. Praznični dnevi so dnevi telesnega pokoja, nasproti pa duševnega dela; odmenjeni posebno za to, da z večjo pazljivostjo služimo Bogu, na katerega med mnogimi opravili preradi pozabimo, in posebno svojo dušo pokrepčamo ter poskrbimo za njeno zveličanje.

Sv. Cerkev nas pa v tem koristnem prizadevanju ljubeznivo podpira. Ravno zato je vpeljala posvečevanje nedelj in praznikov, da se njeni otroci lahko poslužijo zdrave dušne hrane. Nam v korist sveta Cerkev opravlja najsvetejšo daritev, veli prepevati

duhovne pesmi, oznanjuje besedo božjo, razlaga svete skrivnosti in tako vabi vernike k duhovnemu premišljevanju. Vsak dan predočuje kakega svetnika ali v spomin kliče kako skrivnost svete vere, da bi se mi toliko bolj zavedali svojega imenitnega poklica ter večkrat misliti na nebesa. Ako jej je posebno ležeče na tem, da bi kristjani častili kako skrivnost iz življenja Jezusa ali Marije, potem jo zapove obhajati na kakšno nedeljo, tako da jo zamorejo vsi verniki praznovati, ko bi jim sicer delavni dan ne bilo tako mogoče.

In glejte na današnjo (3. meseca septembra) nedeljo obhaja sv. Cerkev — že v drugič v cerkvenem letu — praznik sedem žalosti Device Marije, ker zelo želi, da bi verniki spodobno častili žalostno Mater božjo. Da, celo ves tekoči mesec je odmenila njenemu češčanju ter je to pobožnost obdarovala z bogatimi odpustki. Tudi mi bomo ta dan najlepše praznovali, ako bomo s spokornim srcem premišljevali Marijine žalosti, saj nas k temu spodbuja modri Sirah, rekoč: „Sin, ne pozabi bolečin svoje matere!“ Ker velikokrat vidite (tamkaj na oltarju) podobo žalostne Matere božje ali pa tudi sicer na podobicah, kako ima en ali pa sedem mečev v prsih zabodenih in mrtvega Sinu na kolenih, ker vas je mnogo zapisanih v bratovščino Matere božje sedem žalosti, zato si danes oglejmo ta sedmeri meč v Marijinem srcu in tudi naša srca bodo ginjena ter se vnela pomilovanja in ljubezni do Marije.

Ker je bil Bog v svojem večnem sklepu Marijo za „kraljico mučencev“ odločil, zato je moralo biti vse njeno življenje polno grenkosti in trpljenja. Navadno pa govorimo o „sedmerih žalostih“, katere je Marija prestala o posebnih priložnostih in dogodkih Jezusovega življenja in trpljenja, po katerem je bil odrešen človeški rod.

1. Prvi meč v srcu Marijinem je prerokovanje Simeonovo v templu. Ko je Marija prinesla božje Dete v tempel darovat ga Očetu nebeškemu, ga je, po sv. Duhu razsvetljen, pravični Simeon spoznal ter o njem in Materi izrekel proroške besede: „Glej ta je postavljen v znamenje, kateremu še bo zopergovorilo . . . ta je postavljen v padec . . . mnogoterih v Izraelu . . . In tvojo lastno dušo bo meč presunil.“ (Luk. 2.)

In glej, grozna prihodnost se odpre pred njenim duhovnim očesom! Ona gleda v duhu vse zaničevanje in preziranje svojega

Sinu, vse preganjanje, bičanje, mučenje, križanje, grozno smrt. Tako Marija pri spominu na vse to trpljenje že trpi, preden jo je trpljenje res zadelo. — Koliko je prestal Abraham tiste tri dneve, katere je preživel s svojim ljubljnim Izakom, preden ga je imel darovati! Ali ni tačas njegovega srca rezal tisti morivni meč, ki je imel umoriti edinega sinu? Marija pa je morala ne samo tri dni, temuč 33 let prenašati enako bolečino. Kolikokrat je pogledala Jezuščka, so jej stopile pred oči vse bridkosti in muke, katere je imel prestati v odrešenje človeštva.

In če vprašamo, kdo je naredil ta grozni meč, ki je tako neusmiljeno presunil Marijino srce? ne vemo drugega odgovora, kakor da ga je skoval greh ter prebodel Jezusovo in Marijino srce. Zato jej je Simeon obenem napovedal, da bo njen Sin v padec mnogoterim v Izraelu; to prebada njeno materino srce, da krvavi, krvavi še zdaj zavoljo tebe, trdovratni grešnik Tudi ti si z božjo krvjo odrešen, ti imaš verske resnice, katerih mnogoteri pogrešajo, ti si prejel milost za milostjo, zakrament za zakramentom, ni ti treba biti pogubljenemu, in vendar bo, če nadaljuješ pregrešno življenje, Jezus tudi tebi v padec, ker si poznal nebesa, pa pekla iskal. In to je bridki meč, ki rani Marijino srce. Zatorej, ubogi grešnik, „ne pozabi bolečin svoje matere“ — in tudi tvoje srce se bo omečilo, da se boš spokoril in ti bo Jezus v vstajenje.

2. Drugi meč za Marijino srce je beg v Egipt. Komaj je Sin božji v Betlehemu rojen, ga začno nehvaležni ljudje preganjati. Grozni Herod, boječ se za svoj prestol, zapove otročiče pomoriti, meneč da mu Jezus ne odide. Na povelje angelovo mora Marija bežati pred trinogom v daljno, neznano deželo, v Egipt. Zapustiti mili dom, ločiti se od prijateljev, iti v tuj kraj... pomanjkanje, mraz, vse nezgode na potu prestajati, o to je bridko žalost zavdalo nežnemu srcu Marijinemu! Njen pot je res posut s trdim kamenjem in trnjem.

Pa tudi ta drugi meč ali nisi že kdaj zabodel Mariji v srce? ali meniš, da si ti boljši kakor kralj Herod? Ti grešnik veš, da ti je Zveličar v padec, obljubil si kesanje in poboljšanje; obljubil si Mariji, kakor Herod trem modrim: da hočeš tjakaj iti ter Jezusa moliti, t. j. za naprej njenemu služiti. Pred Marijino podobo si enako že obetal, in vendar se ona lahko milo pritoži. Zakaj me preganjaš? Zakaj me od sebe podiš po dnevu in po noči, zakaj strežeš po življenju mojemu Sinu? Kakor je Herod svet ljubil in

kar je njegovega in zato sovražil Marijo in božje Dete, tako tudi grešnik išče le svet in kar je njegovega, ne mara za Marijo, ki mu kaže Jezusa, blaženi sad svojega telesa. — Kristjan, „ne pozabi bolečin svoje matere“, katere je trpela pri begu v Egipt, — in gotovo je ne boš več preganjal ter od sebe podil s pregrešnim življenjem.

3 Tretji meč v Marijinem srcu je izguba dvanajstletnega Jezusa. Za Marijo so bili to trije grenki dnevi. Prebridka je bila ta bolečina za njeno srce, ker pri drugih trpljenjih je vendar imela Jezusa poleg sebe, in že njegova pričujočnost jo je tolažila, a zdaj je bila brez Jezusa. Z vso ljubeznijo skrbnega srca materinega je izgubljenega iskala tri dni, in ko ga je našla v tempelu med pismarji, mu je svojo bolečino, kakor sicer nobenkrat, potožila rekoč: „Sin, kaj si nama to storil; glej tvoj oče in jaz sva te z žalostjo iskala.“

Pa morda vprašaš: Zakaj je Sin božji Mariji toliko bolečino prizadejal? Pokazati je hotel vsem ljudem, pokazati tebi, kako bridko je izgubiti svojega Boga, kako žalostno živeti brez njega. In Marija je imela prestati vse trpljenje, njeno srce je Oče nebeški najbolj z bridkostmi obiskal, in ga je tako pripravil za studenec usmiljenja. In ta tretji meč izgube Jezusove ji ljudje še tolikrat potiskajo v srce. Z grešnim življenjem izgubijo Jezusa, tavajo daleč okrog brez njegove milosti, ločijo se od Marije, skrbne matere . . . ne samo en, dva, tri dni, ne od Velikonoči do Velikonoči, ne samo eno, dve leti, temuč pet, deset ali še več let so proč od nje, se dajo iskati njeni materini ljubezni, a ne najti . . . O to je zanjo bridka bolečina. — Grešnik, „ne pozabi bolečin svoje matere,“ ki ti vedno pomaga iskati izgubljenega Jezusa, in tvoje srce ga bo, vse potrto, zopet kmalo sprejelo ter se veselilo.

4. Četrti meč je presunil srce Marijino, ko je srečala Jezusa s križem. Hudobija človeška je nedolžnega Sinu Marijinega obsodila v grozno in sramotno smrt na križu. Kako je moralo to žalostno sporočilo pretresti Marijino srce! Še enkrat hoče videti obsojenega. Pa kakšno srečanje, kakšen pogled! Jezus je od nog do glave ves razbičan, okrvavljen, trnjevo krono ima na glavi, težki križ na rami, od divjih rabeljnov je obdan, ki ga zasmehujejo in neusmiljeno pehajo. Ko ga Marija zagleda v tako groznem stanu, prešinejo neznane bolečine vse njeno telo; menila je, da ima tudi ona trnjevo krono na glavi, da je tudi ona

razmesarjena, da nosi težki križ . . . kako rada bi bila pomagala svojemu Sinu, kako rada ga objela, a neusmiljeni rabeljni jo pahnejo stran. To je bil bridek, križev pot, na katerem ga je srečala in potem spremljevala na Kalvarijo.

Ali se pa to še zdaj ne ponavlja? Sv. Pavel spričuje (Hebr. 6, 6.), da grešniki vnovič Jezusa križajo. Vse to mora Marija prestajati še zdaj, ko trdovratni grešniki, kakor divji rabeljni, prizadevajo svojemu Zveličarju nove bolečine. Če bi grešnik ne pozabil bolečin svoje matere in njenega Sinu, ki sta jih na tem križevem potu prestala, bi gotovo tako globoko ne zabredel in tolikokrat jima ponavljal tega trpljenja.

5. Peti meč bolečin je presunil srce Mariji takrat, ko je stala poleg križa. Koliko je Marija zdaj trpela, tega popisati ni v stanu človeško pero! Ljudje si prizadevajo umirajočemu polajšati zadnje trenutke. Vsak mu rad obriše smrtni pot s čela, — Marija ne more obrisati z Jezusovega obličja krvi; — ako se bolnik le nekoliko odgrne, vsak skrbi, da bi se ne prehladil, — Marijini Sin visi nag v prostem zraku, a ona ga ne more pokriti; ako bolnik naznani, da je žejen, vsak hiti mu vode podat, — Marija čuje Jezusa tožiti zbog žeje, a ne more mu je ugasiti. In slišati mora, kako se čuti Jezus zapuščenega celo od svojega Očeta nebeškega; in zdaj zadoni še zadnja beseda: Dopolnjeno je! božji Sin je glavo nagnil in umrl. — Marija nima več svojega Jezusa. Sinovo trpljenje je končano, a materino še ni. Kako rada bi bila umrla z njim, a čaša trpljenja po božjem sklepu še ni bila izpraznjena.

Tu poleg križa je Marija trpela zavoljo človeštva, ker tukaj mu jo je umirajoči Jezus odločil za mater. Takrat že je, od sv. Duha razsvetljena, spoznala, da Jezusova kri je za premnogo njenih otrok zastonj prelita; vedela je, da mnogim ne bo nič mari za to božjo kri, da si je ne bodo v svoj prid, temuč še celo v potuho obračali; da bodo ravno zavoljotega še večkrat grešili, ker bodo vedno zaupali, da jih bo ta sveta kri že še rešila večne pogube. Kako oster meč je to za njeno materino srce! Vem, kristjan, da jej saj ti nočeš prizadejati tolike bridkosti, zato „ne pozabi bolečin svoje matere,“ in ona ti bo izprosila, da te bo kri njenega Sina oprala vseh madežev, ona te ne bo zapustila, tudi poleg tvoje smrtnne postelje bo stala ter te branila vseh sovražnih napadov.

6. Šesti meč je prebodel Marijino srce, ko so mrtvega Jezusa s križa sneli ter ga v njeno naročje položili. Jezus zdaj ne trpi več, toliko bolj pa Marija; ko prejme njegovo umorjeno truplo in ga ogleduje, se vse prejšnje bolečine v njenem srcu ponové. Vidi dolgo trnje v glavi, vidi prebodene roke, noge, odprto stran s prebodenim srcem, vidi vse razmesarjeno truplo... vsak pogled nov meč za njeno materino srce. Še enkrat pretrpi zdaj njegovo bičanje, trnjevo kronanje, nositev težkega križa, grozno križanje, zabijanje žebeljev, prebodenje njegovega srca s sulico. Kaj žalega je storil Jezus ljudem, da jej ga zdaj tako razmesarjenega dajo nazaj v naročje?

Pa glej! ravno zavoljo ubogih grešnikov ga ima Marija, žalostna Mati, v svojem naročju; ravno zavoljo njih je prestala še te velike bridkosti. Pristopi v duhu k žalostni Materi, preden jej še mrtvega Sina vzamejo z naročja ter položé v hladni grob; pristopi k njej v pobožnem premišljevanju, saj ga ima zavoljo tebe v naročju: brez strahu se jej smeš približati, če le greha več ne ljubiš, ampak ga sovražiš, če imaš srčno žalost zavoljo razžaljenja božjega; saj Jezusove rane in Marijine solze kličejo za te k Bogu, ne za maščevanje, temveč za usmiljenje. Če teh bolečin svoje matere, ki jih je trpela, ko ga je v naročju držala, ne pozabiš — tudi ona tebe ne bo pozabila, temuč ti bo naklonila vse zasluge Jezusovih svetih ran.

7. Sedmi meč Marijinega srca je pogreb Jezusov. Učenci vzamejo Telo Gospodovo, da bi ga spodobno po judovski šegi z mazili in tančicami pripravili za pogreb. Zdaj se je morala Marija ločiti od svojega največjega zaklada. Žalostno gre proti kraju, ki je imel zakriti njenega Sinu. Sama bi se bila rada dala z njim pokopati, ako bi ne bilo to zoper božjo voljo. Tudi zdaj o njej veljajo besede svetega pisma (Mat. 6. 21.): „Kjer je tvoj zaklad, tam je tudi tvoje srce.“ K sv. Brigiti je nekega dne rekla: „V resnici, ko je bil moj Sin pokopan, ste bile dve srci položeni v en grob.“ Kako rada bi bila vedno tu ostala ter molila svojega Sinu; ali vdala se je v voljo božjo, ločila se od groba, katerega so zaprli s kamnom ter se vsa potrta z apostolom Janezom podala na dom.

Če se, dragi kristjan, spominjaš teh bolečin svoje matere, o potem boš veliko lažje prenašal žalost, ki se te polasti pri smrti tvojih ljubih. Saj veš, da se ne boš za vselej ločil od njih,

temuč da, kakor je Kristus tretji dan od mrtvih vstal in zopet razveselil svojo ljubo Mater, da bodo tudi tvoji dragi vstali ter se s teboj zedinili, Bog daj, da v veselje, ne pa v žalost.

Prepričali smo se danes, da se Marija po pravici imenuje „kraljica mučencev“, ker je sedmeri meč prebodel njeno materino srce. Pač sme s prerokom (Thr. 1. 12.) zdihovati: „O vi vsi, ki greste mimo po poti, pogledjte, ali je katera bolečina taka, kakor je bolečina moja?“ Ker pa to vemo, zato „ne pozabimo bolečin svoje matere,“ tem bolj, ker je spomin njenih žalost Jezusa in Mariji zelo dopadljiv. Saj je rekel Jezus sv. Veroniki Binaški: „Moja hči, ker svojo Mater neskončno ljubim, mi je zelo dopadljivo, če kdo premišljuje žalosti, ki jih je pri moji smrti trpela.“ Marija pa je sv. Brigiti govorila: „Povsod se oziram, ali jih bom našla, kateri bi usmiljenje z mano imeli in bi moje bolečine premišljevali, pa prav malo jih najdem. Zato, moja hči, če jih tudi mnogo mene pozabi, vsaj ti me ne pozabi.“ Poslušajmo torej ta opomin, mislimo večkrat na sedmere žalosti svoje ljube Matere, imejmo z njo srčno sočutje, saj to češčenje ne bo zastonj; Marija ga nam bo z obilnimi milostmi poplačala, izprosila nam bo pravo obžalovanje naših grehov, voljno potrpljenje križev in težav, stanovitnost v dobrem ter nam dodelila, da se bo tudi naša žalost izpremenila v veselje. Amen.

Ant. Žlogar.

Sedemnajsta nedelja po binkoštih.

1. Kako si utrdimo ljubezen do Boga?

Učenik, katera je največja zapoved v postavi? Mat. 22, 36.

„Učenik, katera je največja zapoved v postavi?“ To vprašanje so zastavili zviti Judje Jezusu. Hoteli so ga s tem vjeti v besedi, da bi ga mogli tožiti. V Mojzesovi postavi namreč, ktere so se držali Judje, so imeli razne zapovedi, katerim so pri-sojali več ali manj veljave in so se med seboj večkrat prepirali, katera zapoved je najvažnejša. Ako bi Jezus na njih vprašanje naravnost odgovoril, zameril bi se eni ali drugi stranki. Zato je vzela eno zapoved, o kateri je moral vsakdo priznati, da je prva in najvišja. Glasi se: „Ljubi Gospoda, svojega Boga, iz vsega

svojega srca, iz vse svoje duše in iz vse svoje misli. To je največja in prva zapoved. Druga pa je . . . V teh dveh zapovedih je zapopadena vsa postava in preroki.“ (Mat. 22, 37—40.) Kdor torej izpolni te dve zapovedi: ako ljubi Boga nad vse in svojega bližnjega kakor samega sebe, ta izpolni s tem že vse druge zapovedi, ta je našel pot k milosti božji in k večnemu zveličanju. Danes vam hočem govoriti le o ljubezni do Boga in navesti tri sredstva, po katerih se ljubezen do Boga v naših srcih poživi in utrdi.

Boga ljubiti se pravi, v Bogu imeti svoje veselje in dopajenje, ter koperneti po združenju z Bogom. To se zgodi potem, ako se resno trudimo, da spoznamo njega in njegovo voljo, ako izpolnujemo njegove zapovedi, in ako v njih najdemo največjo srečo in zadovoljnost, v njih prestopanju pa največjo žalost.

I. Da moremo Boga čez vse ljubiti, moramo ga pred vsem poznati. „Ignoti nulla cupido.“ Česar človek prav nič ne pozna, tega tudi ljubiti ne more, in česar ne ljubi, tega tudi ne poželi. Ljubiti je mogoče le tistega, ki nam je več ali manj znan. Zato se moramo mi prav pogostokrat spominjati na Boga, pomisliti, da je Bog naše ljubezni vreden. Čimbolj človek spozna lastnosti Božje, tem bolj mora ljubiti Boga. Sv. Ignacij Loj. je imel navado klicati: „O Bog, ko bi tebe ljudje spoznali!“ Sv. Stanislav Kostka je tako zelo ljubil Boga, da se je včasih zdelo, kakor bi mu hotelo prsi razgnati, in so mu jih zato z mrzlo vodo polivali. Sv. Filip Neri je tako gorel v ljubezni do Boga, da mu je ta ljubezen dve rebri tako izboknila na zunaj, da so se zdravniki čudili, kako sploh še more živeti; in ta svetnik je večkrat zaklical: „Moj Bog, ker si tako ljubezni vreden, zakaj mi nisi dal takega srca, ki bi te moglo vredno ljubiti!“

Bog je torej najbolj vreden vse naše ljubezni, zakaj on je najpopolnejše bitje, ono bitje, ki vse, karkoli ima zemlja popolnega in lepega, v sebi obsega in neizmerno presega, ono bitje, ki vse dobre lastnosti brez mere in števila v sebi družijo, bitje, ki vse te lastnosti, n. pr. svojo vsemogočnost in neskončno modrost, rabi nam v korist.

Bog je vreden vse naše ljubezni kot naš Stvarnik. Njemu se imamo zahvaliti, da sploh živimo. Ljubil nas je še predno smo bili ustvarjeni. Sveti Duh govori: „Z večno ljubeznijo sem te ljubil, zato sem te vlekel v svojem usmiljenju.“ Ustvaril nas je,

a ne za to kratko minljivo zemeljsko življenje, temveč za večnost, kjer dosežemo, ako bomo vredni, popolno srečo in blaženost.

Vreden je naše ljubezni tudi zato, ker je ustvaril vse to, kar mi imamo in uživamo. Kristjan, zdravje, telesno moč, premoženje: vse to se imaš zahvaliti Bogu. Komu drugemu v prid je Bog ustvaril zemljo, nego tebi? Ako si srečen pri svojih opravilih, ako ti zemlja obilo rodi, vse to ni tvoja zasluga, to je dar božje ljubezni.

Bog mora biti prvi predmet naše ljubezni tudi zato, ker je naš najboljši varih in oče. On nas ni le ustvaril, temveč tudi po očetovsko za nas skrbi, da se ognemo neštevilnih nevarnosti. Sv. Duh govori: „Svojim angelom je zapovedal zavoljo tebe, da te bodo na rokah nosili, da se ne zadeneš ob kak kamen.“ Nam se po pravici zdi velikansk čudež, da je Bog svet iz nič ustvaril; a nič manj velik čudež se ponavlja dan na dan pred našimi očmi, ko Bog svet in vse, kar je na njem, tako modro vlada in vodi, zlasti pa življenje in usodo neštevilnih ljudi.

Boga moramo ljubiti nadalje tudi zlasti zato, ker je iz ljubezni do nas poslal svojega Sina Jezusa na svet, da nas je odrešil večnega pogubljenja po tolikem trpljenju in tako grozni smrti. Sedaj nas pa po njem uči kot najboljši prijatelj in učenik ter nam kaže pot proti nebesom. Jezusovo trpljenje in njegova smrt nas uči, kako nam je treba z veseljem vse trpeti, kar nam Bog bridkega pošlje, da za njim pridemo v nebesa. Končno je Bog vreden vse naše ljubezni, ker je obljubil, da nam bo to ljubezen obilno poplačal v nebesih, ako mu zvesti ostanemo do konca. — Ali je torej težko Boga ljubiti, ko nas on tako neizmerno ljubi in to svojo ljubezen dan na dan dejansko kaže nad nami? S sv. Ignacijem smem zaklicati: „O Bog, ko bi tebe ljudje spoznali, kako zelo bi morali v ljubezni do tebe goreti!“ Mislimo torej večkrat na lastnosti božje, pomislimo, kaj je Bog za nas storil, da ga bomo prav ljubili!

II. Drugi pripomoček, da v sebi ljubezen do Boga vedno ohranjujemo in utrjujemo, je v tem, da to svojo ljubezen vadiamo z različnimi dobrimi deli, da se iz te ljubezni žrtvuemo, kakor se je Jezus za nas žrtvoval. Ti imaš morda kako hudo sovraštvo, mržnjo do tega ali onega; rad bi se že večkrat zmaščeval ali znosil nad njim. Glej, kadar se ti ponudi priložnost, da bi se prav lahko zmaščeval nad njim, ravno takrat mu izkaži vso svojo ljubezen in dobroto in to bo tvojega sovražnika bolj

ganilo in osramotilo, nego vse tvoje prerekanje in kreganje. Iz ljubezni do Boga je torej treba hudo z dobrim povračevati. Ti imaš morda zlasti velik pohlep po denarju; ako je to zate nevarno, daj včasih v dober namen kako večjo miloščino — iz ljubezni do Boga, misleč si, koliko je Bog zame dal, zakaj bi se jaz iz ljubezni do njega ne mogel premagati? — Ako imaš to slabost, da zaideš kmalu na opolzla pota grešnega veselja, razuzdanosti, premagaj se iz ljubezni do Boga s tem, da se izogneš tudi sicer dovoljenim veselicam in zabavam, ki bi ti utegnile nevarne postati. — Ako si rad za vsako malenkost jezen in togoten, premagaj se iz ljubezni do Boga tako, da boš tudi največje poniževanje in žaljenje mirno in krotko prenesel. Tolaži se vedno s tem: Saj Bog ve, kako je; on mi bo enkrat plačal!

Seveda se nam vse to zdi na prvi hip težavno in nemožne; toda kdor ima v srcu res kaj ljubezni do Boga, kdor ima kaj trdne volje Bogu zvesto in vstrajno služiti, ta se ne bo ustrašil nobene težave in s svetim apostolom Pavlom bo v težavah klical: „Zagotovljen sem, da niti smrt, niti življenje, niti angeli, niti moči, niti oblastva, niti bridkosti, niti sedanje niti prihodnje, niti višočina niti globočina, niti kaka druga stvar me ne bo mogla ločiti od ljubezni božje, ki je v Kristusu Jezusu Gospodu našem.“ (Rim. 8, 38, 39.)

III. Ako poleg tega, da iz ljubezni do Boga premagujemo svoje slabosti in napake, tudi ponižno in pobožno molimo, potem se bo naša ljubezen do Boga vedno bolj utrjevala.

Malo pomaga, ako molimo in Boga prosimo samo za posvetne reči (n. pr. za zdravje, za srečno gospodarstvo), ako pa Boga prosimo, da bi mogli svoje slabosti premagovati, njega prav ljubiti, v milosti božji živeti, potem molitev veliko pomaga. Ako se tako večkrat v molitvi zaupno z Bogom pogovarjamo, potem bo naša ljubezen do Boga rasla in se utrjevala. — Ako imaš ti kakega prijatelja, pa večkrat ne prideš ž njim skupaj, da bi se kaj pogovorila, ali pa če je na tujem, pa mu večkrat ne pišeš in on ne tebi, se kmalu ljubezen ohladi in drug na drugega pozabita. Glejte, tako je tudi z ljubeznijo do Boga! Ako se večkrat v molitvi ž njim prijazno ne pogovarjaš, ako ne poslušаш tistih nauk, katere ti daje v pridigah, v spovednici, pri krščanskem nauku, oh, kako hitro se ohladi vsa ljubezen do njega, mine vsa gorečnost. Ako pa se v molitvi rad in mnogokrat z Bogom meniš, ga poslušáš, mu potožiš svoje križe in

nadloge, potem ga boš vedno bolj ljubil in tvoji dobri sklepi se bodo izpremenili v dejanje. To je bila ravno ona velika umetnost svetnikov in svetnic, ki so se tako visoko povzpeli v čednostih, in so zato tako velika dejanja izvrševali, ker so, da govorim z apostolom, vedno v duhu z Bogom občevali, vedno Boga pred svojimi očmi imeli in vse svoje misli in občutke tako-rekoč v molitvi stajali.

Pa morda porečeš, da nimaš časa moliti, imaš preveč dela. Ta izgovor ne velja. Tudi med delom in z delom lahko moliš, ako vsa svoja opravila njemu daruješ in iz ljubezni do njega izvršuješ.

Tri pripomočke sem vam torej podal, kako moramo ljubezen do Boga v sebi gojiti in ohraniti. Na Boga moramo radi misliti in ga vedno bolj spoznavati, svoje slabosti moramo iz ljubezni do njega vedno premagovati in stanovitno moliti. Potem bo naša ljubezen prava, ker bomo ljubili Boga ne iz upanja do nebes, ne iz strahu pred peklom, temveč ker je sam v sebi vse ljubezni vreden. Sv. Melanija je hodila nekđaj v eni roki držeč gorečo bakljo, v drugi pa posodo z vodo. Ko so jo vprašali, kaj hoče, rekla je: „Z bakljo bi rada nebesa zažgala, z vodo pa pekel pogasila, da bi ljudje Boga ljubili ne zaradi nebes, tudi ne zaradi pekla, temveč le zato, ker je sam vreden vse naše ljubezni.“ Sv. Frančišek Ksaverij je večkrat molil pred križem, kar tudi vam priporočam, da storite, takole: „O Bog, jaz tebe ljubim, a jaz te ne ljubim zato, da bi me zveličal, tudi ne zato, da bi ne bil pogubljen, temveč kakor si ti mene ljubil, tako jaz ljubim tebe: samo zato, ker si moj Bog in moj kralj.“ Amen.

† J. Benkovič.

2. O krščanski ljubezni do bližnjega. (I.)

Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe!

Mat. 22, 36.

Današnji evangelij nam pripoveduje, da je učenik postave stopil k Jezusu, in ga je vprašal: „Učenik! katera je velika zapoved v postavi? Jezus pa mu je rekel: Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca, in iz vse svoje duše, in iz vse svoje misli. Ta je največja in prva zapoved. Druga pa je tej enaka ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe.“

Predragi v Kristusu! Kolikokrat smo vže to slišali, da je prva zapoved: ljubiti Boga in bližnjega ljubiti. Pa oboje to dvoje v toliki meri preziramo.

Po besedah sv. Janeza Evangelista, ki je rekel: „Kdor pravi, da ljubi Boga, pa sovraži svojega brata, je ubijavec“ — je naše vedenje proti bližnjemu obenem znamenje, kako se vedemo proti Bogu. Ravno pomanjkanje krščanske ljubezni do bližnjega žalostno spričuje, da tudi Boga ne ljubimo.

Ker je torej silno važno za naše zveličanje, pa tudi za mirno, družinsko življenje na tem svetu, da ljudje med seboj tako občujejo, kakor Bog hoče, bomo govorili danes (in danes štirinajst dni) o krščanski ljubezni do bližnjega — in sicer danes:

Zakaj naj bližnjega ljubimo — (pozneje, kako naj bližnjega ljubimo).

Danes nam je pojasniti: zakaj — iz katerega vzroka — naj bližnjega ljubimo?

Vsi smo otroci nebeškega Očeta — tako pišejo škof Slomšek — in ljubezen med nami je nebeški pas, ki nas objema. Vsi smo bratje in sestre Jezusa Kristusa, in ljubezen bližnjega je živo znamenje našega krščanskega sorodstva. O kako srečna bi bila vsaka rodovina, ko bi v ljubezni med seboj živela; vsaka hiša — soseska — dežela bi v ljubezni bila izvoljena hiša veselja brez vse žalosti in sovraštva. — Kako lepe in resnične so te besede slovenskega škofa! Kdo bi si ne želel, da bi vladala res taka zastopnost med ljudstvom!

Pa kje najdemo tako soglasje, tako prijateljstvo, tako ljubezen na zemlji? Ni je! In če bi jo tudi opoldne iskali, ko najbolj svetlo sije solnce, ne bi je našli. Našli bi pa lahko vsako minuto nagajivost, škodoželjnost, odurno prevzetijo, maščevalnost... Lehkomišeljno se napravlja bližnjemu škoda na časti, na zdravju, na premoženju, na — duši; najraje se naredi kaj takega, kar bližnjega žali; celo krvni sorodniki se preganjajo s sovraštvom in s krivicami; z zlobnim veseljem se zažene meč v srce bližnjemu, da ga zadene — in meč se še obrne, da ga boli... Kje je ljubezen? Kaj ne, kako malo jo je!

Kako bomo prestali sodbo pred večnim Sodnikom, ki je rekel: „To zapoved vam dam, da se ljubite med seboj!“

Pa vsaj se vendar večkrat govori o ljubezni, piše o ljubezni, zagotavlja ljubezen... Sv. Bernard pravi, da ni nič lažjega

in nič slajšega kakor ljubiti. To more vsak človek, bolan in zdrav, bogat in ubožec, preprost človek in imeniten gospod, hlapec in gospodar... Ljubezen je človeku nekam urojena v njegovo naravo; nekaj mora ljubiti, in nekaj tudi res vsakdo ljubi.

Toda vprašanje je: Kaj ljubi, za kaj ljubi in kako ljubi...

Marsikdo le nekatere osebe ali stvari ljubi, strastno ljubi, druge pa sovraži...

Marsikaj nosi ime ljubezni, pa ni res taka in tista ljubezen, kakor je tirja Kristus.

Tukaj je treba ponoviti nekaj vprašanj iz katekizma: 1. Kaj se pravi krščansko ljubiti? Krščansko ljubiti se pravi, Boga zavoljo njega samega nad vse, sebe in bližnjega pa zavoljo Boga ljubiti. 2. Kaj se pravi bližnjega ljubiti zavoljo Boga? Bližnjega zato ljubiti, ker je človek podoba božja in ga tudi Bog ljubi. 3. Kdaj ljubimo bližnjega kakor same sebe? a) — Kadar mu vse storimo, kar si sami po pravici želimo, nič pa takega, česar sami po pameti nočemo imeti; b) — kadar pred vsem skrbimo za zveličanje njegove duše.

Krščansko ljubiti se torej pravi, radi tistih vzrokov ljubiti, kakor Bog zahteva. Sv. Vincencij pravi zato, da mora kristjan imeti srce večje ko nebo in zemlja.

V nebesih so samo dobri ljudje, svetniki; v srcu kristjana morajo dobiti prostor tudi slabi, nepopolni, celo hudobni in sovražniki. Tudi večje mora biti ko zemlja, ker na zemlji so samo živi ljudje, srce človekovo tudi ranjch ne sme pozabiti, ki niso več na zemlji.

Ako pogledamo razne ljubezni, bomo našli, da se pri mnogih nič ne misli na Boga.

Tu nekdo ljubi osebo, ker je čedna, prikupljiva, prijazna, ima lepe lastnosti in blago, dobro srce: takega človeka ljubiti ni težko, celo divji zamorec bo takega ljubil — to je samo naravna ljubezen.

Drugi ljubi svoje sorodnike: starši svoje otroke, otroci starše, mož ženo in žena moža, in bratje in sestre med seboj — — — Bog je s posebnimi vezmi ljubezni povezal sorodnike med seboj — tako, da je protinaravno in dvakrat grdo, če se sorodniki preganjajo. Bog tirja od njih več medsebojne ljubezni in požrtvovalnosti kakor med tujimi ljudmi. Žal, da velja tu večkrat pregovor: bolj ko je tvoj, bolj se ga boj!

Tretji ljubi svojega dobrotnika — to je prav, vsaj Bog sam tirja hvaležnost. Nehvaležnost razodeva grdo srce. Vendar tudi tak, ki dobrotnika ljubi, dela nekaj takega, kar je samo po sebi umljivo.

Četrty ljubi strica, teto, da bo kaj podedoval po njem — ali uboga starše, da mu bodo posestvo izročili: To je zgolj sebična ljubezen, sama dobičkarija. Koliko je take ljubezni na svetu! Bogatim, imenitnim, mogočnim se skazuje ljubezen, njim se gre na roko, z njimi prijazno govori, nje hvali — zakaj? — zato, da se pridobi njihovo naklonjenost, da se jim ne zameri, da se od njih kaj dobi. Siromaka, reveža, ki so na zadnjem mestu, se rado hitro odslovi, trdo ž njim ravna. Ljubezen se skazuje tistim, ki je ne potrebujejo; tistim, ki je potrebujejo, se pa odreka. V tem se vidi, da manjka krščanskega mišljenja, da se pozabi na izrek Kristusov: *Karkoli komu svojih najmanjših bratov storite, meni storite.*

Kakošno sodbo naj izrečemo o ljubezni, ki se izcimi med mladimi ljudmi različnega spola velikokrat tjevendan ali samo za kratek čas? Sv. Frančišek Saleški pravi: „Tako ljubovanje ne prepodi samo nebeške ljubezni, ampak tudi strah božji, oslabi srce, potere dobro ime, je igrača postopača ter kuga srca.“ (Filoteja 18.) Grešna znanja niso nobena ljubezen, ampak najgrše sovražstvo.

Torej: Krščansko ljubiti se pravi zavoljo Boga ljubiti — ne ljubiti za to, ker te srce vleče, ne, ker se ti smili — ne ljubiti zavoljo denarja in dobička — ampak ljubiti za to, da Bogu ustrežeš. Zato objema krščanska ljubezen vse ljudi, četudi nismo dolžni vseh v enaki meri ljubiti.

In da bi bolj spoznali, da ne smemo ljubiti bližnjega samo radi dobička, je ukazal Jezus ljubiti celo sovražnike. Rekel je: „Ljubite svoje sovražnike; blagoslavlajte jih, ki vas preklinjajo; dobro storite tistim, ki vas sovražijo, molite za tiste, ki vas obrekujejo in preganjajo. Če le tiste ljubite, ki vas ljubijo, kakošno plačilo boste prejeli? Ali ne delajo tega tudi cestnarji? In če pozdravljate le svoje bratje, kaj posebnega storite? Ali ne delajo tega tudi neverniki? Bodite popolni, kakor je vaš oče v nebesih popoln!“ (Mat. 5.)

Izrecno je poudarjal Kristus, da nobeno dobro delo brez ljubezni nima cene pred Bogom.

Če prineseš svoj dar pred oltar, pa se spomniš, da imaš kaj zoper svojega brata, pusti svoj dar — — — „Kdor ne ljubi, ostane v smrti“ — (Sv. Janez.)

Sv. Gregor pravi: Tvoje srce brez ljubezni je kakor suho drevo na vrtu; vsa tvoja dobra dela se brez zasluženja. Zato je Kristus rekel farizejem, da so že prejeli svoje plačilo, ker so svoja dobra dela zato delali, da bi jih ljudje hvalili.

Omenjali smo zgoraj besede sv. Bernarda, da je sladko ljubiti. Pa sladko ljubiti in lahko bližnje ljubiti je le tistim, ki Boga ljubijo in na Boga mislijo. Kakor dobri materi ni težko in zoperno za otroke skrbeti in delati, zato, ker jih ljubi, tako tudi pobožen kristjan lažje prenese kako težavo, ki je združena z ljubeznijo do bližnjega.

Brez vsega premagovanja bližnjega ljubiti ni mogoče. Včasih je treba ponižati svoj napuh; včasih si odtrgati kaj denarja, včasih si vzeti nekaj časa, včasih si odreči nekoliko spanja; včasih brzdati sovražne misli, ki prihajajo v človeku na dan; včasih pogasiti svojo jezo; včasih si naložiti nekoliko truda. Večja ko je sila, večji trud smo si dolžni naložiti — posebno tisti, ki imajo kako odgovornost za bližnjega. Največ smo dolžni storiti, če se gre za dušno zveličanje bližnjega.

Brez žrtev to ne gre. Bližnjega ljubiti se pravi: nekaj sebi vzeti in bližnjemu dati. Ali je to nemogoče?

Kristus je rekel pri zadnji večerji: *Po tem vas bodo poznali, da ste moji učenci, ako se boste ljubili med seboj.*

Sv. Avguštin pripomni k tem besedam: Mislite si dobrega, skrbnega očeta na smrtni postelji. Otroci so zbrani okoli njegove postelje. Vse premoženje jim je izročil, zdaj jemlje slovo od njih. Le še eno prošnjo ima do svojih otrok. Le eno željo naj bi mu še izpolnili... Oče umrje... Ali bodo otroci pozabili prošnjo rajnega njihovega očeta?

Kristjani — sklene sv. Avguštin — mi vsi smo dediči Kristusovi. Zadnji nauk nam je takorekoč na smrtni postelji zapustil — nauk, da se ljubimo. Ali bomo to željo njegovo preslišali? Če ljubimo Kristusa, bomo zavoljo njega v stanu veliko storiti, veliko trpeti, veliko odpustiti.

Če bi oni oče na smrtni postelji povedal svojim sinovom neko drevo, ki ima čudovito zdravilno moč v sebi — ali ne bi radi sinovi pri tem drevesu iskali zdravila zoper rane in bolezni?

Tako zdravilo nam je zapustil Kristus v ljubezni do bližnjega. Sv. Janez pravi, da *ljubezen pokrije veliko grehov*. Da, to zdravilo nam zagotavlja večno življenje. Kozarec mrzle vode, ki ga podamo v Kristusovem imenu, ne bo ostal brez plačila. In na sodnji dan bo Kristus govoril: *Lačen sem bil, in ste mi dali jesti; žejen sem bil, in ste mi dali piti; bolan sem bil, in ste me obiskali, nag sem bil in ste me oblekli . . .* Pridite, posedite kraljestvo, katero vam je pripravljeno od začetka sveta. Amen.

J. Mikš.

Priložnostni govori.

Govori krščanskim materam o vzgoji.

(Sestavljeni po naročilu prevzvišenega knezoškola dr. Ant. B. Jeglič.)

E. Grešne navade.

5. Surovost.

Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!

Pred kakimi petimi leti se je peljal govornik v Ljubljano. Ko se je mudil na kolodvoru v K., je privpilo na kolodvor nekaj pijanih, skrajno surovih kmečkih fantov. Ko me ugleda eden izmed njih, se znebi navlašč prav kosmate, nesramne besede. Obrnil sem se in odšel v čakalnico. Neki tujec, Nемеc, ki je vse to gledal, mi zbadljivo reče: „Kakošna omika!“ Zbodla me je ta beseda. Res je to, pijanci so povsod enaki; kaj pametnega od njega ne moreš pričakovati; — vendar — mislil sem si — ali je potrebno, da so mladeniči velikokrat res tako nesramni, grdi v govorjenju, nagajivi. Vsaka druga beseda mu je kletvina; zdi se mu posebno junaštvo, če more kaj pobiti, polomiti, koga nabiti, če mu tudi nič ni naredil. Kaj šele, če ga je kdo res kaj razžalil? S pravcato krvno osveto preganja svojega nasprotnika, dokler se ne maščuje. In pijan biti, to mu je v čast!

Ali je to potrebno? Ali je to v čast našemu narodu? Ali je to koristno za družabno življenje? Ali ni ta neotesanost kriva, da se včasih tako preganjajo bratje in sestre, sosedje; prepirajo in pretepajo fantje; da vlada tako divjaštvo tu pa tam med zakonskimi? Med starimi in mladimi? Da tudi ženske nimajo včasih čisto nič srca! Ali je vse to prav za ljudi, in prav pred Bogom?

Menim, da ne!

Marsikoga srce je kakor trda ledina; v trdo ledino pa se ne more nič vsejati, zato se tudi lepi, plemeniti Kristusovi nauki v takem srcu tako težko oprimejo. Zdi se mi, da je taka surovost precejšnja ovira duhovniškemu delovanju in živahnejšemu življenju po veri.

Obrnilo se je vže marsikaj ne boljše. Pošteno berilo, „Domoljub“ in „Bogoljub“ odvrčata vernike od popivanja po gostilnah in slabih druščin, vzlasti so pa Marijine družbe in izobraževalna društva mnogo olikala našo mladino. (Rekel mi je nedavno neki mož, da se tako hitro pozna, kateri fant je v Marijini družbi; drugi, ki niso, so vse bolj „rogovilasti!“ — Da bi se le res zmeraj poznalo!)

Dasiravno je morda tudi med našo mladino kaj boljše, vendar vam hočem, matere, govoriti danes o vljudnosti, in sicer o krščanski vljudnosti.

V ta namen stavimo tri vprašanja:

1. Ali je vljudnost potrebna?
2. Katera so splošna pravila vljudnosti?
3. Česa učite svoje otroke?

I. Ali je vljudnost potrebna?

Vljudnost je čednost, ki nas uči, tako govoriti in delati, da je naše občevanje z bližnjim prejetno in dostojno. (*Affabilitas est virtus inclinans, ut nostra cum proximo conversatio sit grata et decens* — Müller Mor. II., 306.) Z vljudnostjo se bližnjemu prikupimo, z nevljudnostjo mu postanemo zoperni.

Da je taka vljudnost potrebna in spodobna, je samo po sebi umevno. Ljudi je veliko na svetu; zato imamo drug do drugega dolžnosti. In kakor mi ne maramo, da bi drug ravnal z nami surovo in žaljivo, tako mi z drugim ne smemo. Da se godi velikokrat ravno nasprotno, izvira od tod, ker se je med ljudmi — strahovito izgubil čut pravičnosti.

Tožimo, da krščanske ljubezni ni; kako bo krščanska ljubezen, ko še pravičnosti ni!

Zgled najlepšega ljudomilega občevanja je zapustil naš Zveličar, čegar dostojnost in prijaznost so občudovali celo nasprotniki njegovi. Tudi sv. Pavel pravi: *Vsem dopasti želim, in ne iščem, kar je meni, ampak kar je mnogim v prid, da bi bili zveličani.* (I. Kor. 10. 33.)

V tej čednosti so se odlikovali svetniki: sv. Vincencij Pavljanski, sv. Bonaventura, sv. Frančišek Saleški. (Haec virtus praesertim sacerdotibus est necessaria ad animas Deo facilius lucrandas. Müller I. c.)

Razodeva se čednost vljudnosti v tem, da se vsakega z veselim obrazom posluša, tudi preproste, revne, uboge ljudi; da se vsakega pozdravlja primerno, kakor zahteva navada kraja ali dostojanstvo gosta; da se v besedi in vedenju skuša bližnjemu pokazati dostojnost in prijaznost.

Prava vljudnost je del krščanske ljubezni do bližnjega; kdor se trudi živeti po duhu Kristusovem, bo tudi lažje spolnil, kar zahteva vljudnost. Vljudnosti nasproti je čmernost, odurnost, in pa prilizovanje po drugi strani.

Gosposki ljudje imajo veliko pravil, kako je treba z ljudmi vljudno občevati; o tem imajo pisane cele knjige. Po takih hišah se vrednost olike skoro pretirava. Bog ne daj, da bi vže tak gosposki otrok, ali gospodič ali celo gospodična naredila kako zarobljeno; to je hujši ko greh. Boga žaliti se nič ne bojé, ljudi žaliti se bojé; in kolika sramota, da bi mu kdo očital, da ne zna manire! Pa pri tej gosposki vljudnosti je večkrat veliko hinavščine, lažnjivosti, opravljanja — krščanske ljubezni pa navadno tako malo! To gosposko olikanost bi primerjal kaki stari, piškavi, na novo pleskani omari, ki se še nekaj čedna vidi, pa je na znotraj vendar le vsa piškava.

Svet se je navadil na gotove običaje, katerih se mora držati, kdor hoče veljati za olikanca. Od kmečkih ljudi se ne more in ne sme zahtevati, da bi vse to znali; če pa mladi ljudje, posebno taki, ki gredo na tuje nekaj tega vedo, jim nič ne škoduje.

Vljudno obnašanje je kos dote za fanta in dekleta.

Moder, skromen, prijazen mladenič se ne prikupi samo tovarišem, ampak tudi možakom; ravnotako si vljudna, postrežljiva deklica pridobi čast pri sosedih. Z vljudnim vse rado občuje, neotesanec odbija ljudi od sebe. Marsikdo ima denar in morda veliko ve in zna, pa ga vendar ljudje ne marajo. Prijazen, prikupljiv nastop velja posebno zunaj med svetom jako veliko! Mnogo jih pride do službe in kruha ne toliko radi svojih zmožnosti kolikor radi prikupljivega vedenja. Če se gre deček kaj učiti, ga hoče mojster videti, kakošen je; če išče otrok službe, zopet mnogo to odločuje, kako nastopa; to velja pri ženinih, nevestah v posebni meri. Ko sem šel enkrat z nekega ženitovanja, napelje

veljaven mož pogovor na mladeniča, katerega modro vedenje je vsem ugajalo, rekoč: „Kakošen moder, vrl fant je to!“

Še enkrat rečem: Vljudno obnašanje je veliko vredno za vsakatega človeka in potrebno v vsakem stanu.

Utegnil bi kdo reči: Kakršen je človek, tak pa je; enemu je prirojeno, da je prijazen, drugemu ni. To je res! Zlasti na kmetih, kjer mnogokrat nobene vzgoje ni, odločuje velikokrat samo naravna prirojenost.

Vendar vzgoja more in mora primerno vzgojiti človekov značaj, kakor ga pošteni ljudje cenijo. Marsikatero prirojeno napako more vzgoja odstraniti, ali vsaj pomanjšati; veliko pa more vzgoja dobrega vsaditi, pa tudi ljulike zasejati.

Nedavno sem imel opravka z ženimom, ki je prišel iz tujine. Bil je prej jako trd fant; prav čudil sem se, kako se je mladenič obrusil, ko je šel nekoliko po svetu.

Torej, kjer znajo starši pravo struno zadeti, se bo gotovo marsikaj doseglo; kjer pa v domači hiši ni pravega zgleda, tam nič ni.

Omenjal sem prej tiste posvetne olikanosti, ki se odlikuje s hinavščino in prekanjenostjo, ali celo s tem, da zaničuje vero in preprostega kmeta: to je neumnost in surovost, pa ne omikanost.

Krščanska vljudnost je nekaj takega, kar se do cela strinja s krščanskim življenjem; taka vljudnost more krepko poganjati le iz vernega srca. Le kjer se opira vljudnost na nauke v katekizmu, tam je stanovitna, lahka in varna, da ne zaide samo v zunanost in sebično premetenost.

II. Zato naštejemo sedaj nekaj splošnih pravil, ki so nekaki temelji vljudnega možatega medsebojnega občevanja, ki pridobi človeku spoštovanje.

1. Bodi možat...! Kar obljubiš, rečeš, skušaj držati, dokler te ne opravičujejo tehtni razlogi drugače ravnati. Kdor občuje s teboj, mora vedeti, s kom občuje. Šemast človek se zameri na vse strani... Ako si prepričan, da imaš — ti prav, ne umakni se vsakemu, če se mu tudi zameriš. Bodi zvest svoji veri in svojemu materinemu jeziku!... Ta klic velja zlasti mladini, ki gre na tuje. „Veliko več poguma je treba“ — so besede Adolfa Kolpinga — „da človek ostane dober kristjan, kakor da postane slab. V veri kaži vselej spoštovanje! Verskim mlačnežem in zasmehovalcem se vedno izogni; v njihovi družbi

moraš le izgubiti, nikdar dobiti. Okleni se vseh sredstev, ki te utrjujejo v dobrem.“

2. Ljubi resnico in sovraži laž! Lažnjivec dela povsod prepire, zato ga vsak zaničuje in prezira.

3. Znaj o pravem času molčati! Kdor vse izklepeče, ne bo imel prijateljev; kdo mu bo še kaj zaupal? Ako ti prijatelj kaj zaupa, kako skrivnost, pa skrivnost izdaš — si postal prijatelja izdajalec. Kako je potreba učiti dekleta: molčati in zopet molčati. Klepetavost je sitna, škodljiva napaka pri ženskah. Sv. Moniki so se pritoževale žene, da moške ž njimi grdo ravnajo. Sv. Monika jih krepko zavrne: „Tega so krivi vaši jeziki“

4. Vstajaj zgodaj! Rana ura — zlata ura.

5. Spolnuj vestno stanovske dolžnosti... Vsak je spoštovanja vreden, če vestno dela to, kar mu veleva njegov stan: posel, gospodar, gospodinja, rokodelec, duhoven, učitelj i. t. d. Površnost je znamenje zanikrnosti. (Vzgoja pri otrocih!)

Delaj kakor pameten kristjan, ki ve, da je vse naše življenje le priprava za nebesa.

6. Snag o imej v hiši, v sobi, v obleki... Če pride gost k tebi, ali ga boš vsprejel v strgani obleki? Snažna gospodinja je veselje in ponos moža, čast hiše. Kako ljudje hitro vidijo snago! Še tistim je všeč, ki je nimajo!

7. Vedi se ponižno, skromno! Bolj ko si močan, bolj ko si postaven, več ko imaš in več ko znaš, bolj se ti poda ponižnost. Ponižen bodi tudi proti ubogim, proti poslom, podložnim. Štej si v čast, da se potegneš za slabotnega. Ne doma, in ne v družbi ne zahtevaj več časti, kakor ti gre. Omikan človek ne bo veliko o sebi govoril. Ponižen hitro spozna, kaj ima o tem ali onem slučaju govoriti, da ne bo bližnjega razžalil; on ima poseben čut (takt), kako se ima vesti vpričo drugih ljudi.

8. V hiši naj bo veselo, ljubeznjivo življenje. V taki hiši zmeraj solnce sije. Tudi otroci in posli bodo prijatelji, če bosta gospodar in gospodinja živela v zastopnosti. Vljudno se je treba obnašati tudi proti nižje postavljenim. Če se ž njimi lepo ravna, delajo bolj z veseljem in bolj zvesto. Kolikokrat je razmerje med posli in gospodarji tako mrzlo, tako tuje! Zakaj? Še dobrega konja se pokvari, da postane trmast, če se ga pretepa; hudobnega se pa s prijazno besedo prej ukroti kakor z bičem.

Po hišah se včasih tako na redko sliši kaka lepa beseda; pač pa zmerjanje, surovi priimki in preklinjevanje. Otroci iz takih družin morajo surovi biti.

Ljubeznivost se posebno poda ženskemu spolu. Krotka, ljubeznjiva gospodinja je angelj miru v hiši.

9. Varuj se občutljivosti! Ravno ljudje mehkega, plemenitega srca so pa radi jako občutljivi, zamerljivi. Oni merijo po sebi! Pa vsi ljudje niso enaki. Drug z drugim imamo mnogo potrpeti . . . Kdor je preveč zamerljiv, je za pokoro sebi in drugim.

10. Slabo voljo preganjaj, kolikor moreš. Marsikateri je zmeraj čmeren, kakor bi bil skregan s celim svetom. V njegovi duši ni nikoli miru in zadovoljnosti. Kako hoče tak pričakovati, da bodo drugi radi z njim občevali. Svoje križe skrivaj pred drugimi ljudmi, in misli si, da jih imajo tudi sami dosti!

11. Zanimaj se ti za druge, če hočeš, da se bodo drugi za te zanimali . . . Roka roko umiva. Kdor ne čuti potrebo, da bi storil komu kako prijaznost, je tudi on ne bo dobil, ko bi jo morda močno potreboval. (Sosedje.)

12. Sam rad postrezi drugim; ne zahtevaj pa dobrot in postrežljivosti od drugih, posebno ne od sorodnikov!

13. Če si komu kaj dobrega storil, mu tega pozneje ne očitaj!

14. Hinavščina je zmeraj grda. Nikakor ni treba vsega tako govoriti, kakor je drugim všeč; kar je črno, naj ostane črno.

15. Zoper nevoščljivost se stanovitno vojskuj! To je črv, ki razjeda vse družabno življenje. Ne presočaj vedno ljudi. Ne pogublaj nikogar radi ene napake — v pekel, pa tudi ne kuj nikogar radi enega lepega dejanja — v nebesa. Drži se pravila: ne govoriti sebi v čast, ne čez drugega čast. (Ljudovit Blozij.)

16. Premaguj samega sebe. Vsi ljudje na svetu smo kakor steklenice v omari; če ena ob drugo preveč tesno zadene, pa se ubije.

17. Predstojnike (župnika, gospodarja, gosposinjo, župana, učitelja, sodnika, glavarja je treba primerno spoštovati; ravno tako je treba spoštovati stareje ljudi (starega očeta, staro mater, strica, teto).

18. Omikanega človeka se spozna po tem — Adolf Kolping — da se zna dostojno, spoštljivo vesti proti ženskemu spolu. To je važno pri vzgoji fantov. Kaj se vse vidi in sliši v fantovskih družbah! Kako nespodobno govorjenje, nedostojno vedenje!

19. Če ti je kdo kaj dobrega storil, je tvoja sveta dolžnost, da se mu zahvališ. Ne bodi samo z besedo hvaležen, ampak tudi v dejanju, posebno, če je dobrotnik v potrebi. Nehvaležnost kaže zmeraj neomikanega človega. (Jezus in gobovi bolniki).

20. Sovraštva, tožbe, pravnih boj, in izogni, če le moreš. Kdor noče potrpeti malo, mora trpeti veliko — to se večkrat vidi.

21. Izobražen človek nikogar namenoma ne žali, in če je to storil po pomoti, v naglici, se opraviči, kar stori tudi, če je to storil v jezi ali pijači.

III. Dostaviti bi še imel, česa učite že majhne otroke.

O tem ni treba veliko govoriti. Otroci morajo vljudnost gledati in ne samo o vljudnosti slišati. Ako domača družina živi po načelih, ki smo jih zgoraj našteali, bo duh krščanske vljudnosti jim zašel v srca, da bodo imeli za celo življenje bogato zalogo znanja in dobrih navad pripravljenih, da si bodo lahko znali pomagati.

Naštejem še tole:

1. Otroci naj bodo pridni učenci v šoli.
2. V šolo naj prihajajo snažni.
3. Če jih kdo kaj prosi, naj radi pestrežejo.
4. Ljudi naj pozdravljajo.
5. Vpričo starejših ljudi naj molčijo.
6. Starše naj hitro ubogajo; stroga pokorščina je zanje velika dobrota.
7. Do revežev naj bodo usmiljeni.
8. Proti predstojnikom se morajo obnašati vedno spoštljivo.
9. Nobene reči ne smejo sami vzeti in za vsako stvar se morajo zahvaliti.
10. Med seboj se ne smejo prepirati in nagajati.
11. Laž je črn madež na otroški duši.
12. Otrok naj spoznava vedno, da je Bog naš Gospod in Sodnik.

Navaditi je treba že otroka, da pri vseh svojih delih misli na Boga. Amen.

J. Mikš.

Sedem častnih naslovov Jezusovih kot sedem pripomočkov za Njegovo češčenje v najsvetejšem zakramentu za vsak dan v tednu.

(Priložnostni govor za dan vednega češčenja sv. Rešnjega Telesa.)

„Moj ljubi je moj, in jaz sem njegova.“
Tako govori vernoljubeča duša v visoki pesmi. 2, 16.

Kar je solnce v kraljestvu narave, to je najsvetejši zakrament svetega Rešnjega Telesa v kraljestvu milosti. Kakor se iz solnca svetloba in gorkota razliva čez zemljo, tako tudi pritaka iz svete hostije v verne duše luč in gorkota; kajti iz tistega namena, s katerim je Sin božji prišel z nebes, ostal je tudi po svojem vnebohodu na zemlji v presvetem zakramentu in tako velja o ljubem Zveličarju tudi v tej skrivnosti njegova beseda: „Ogenj sem prišel prineset na zemljo, in kaj hočem, kakor da se vname?“ (Luk. 12, 49.) Verni kristjani bi morali torej biti duhovne solnčnice (cvetlice), ki vedno odpirajo in obračajo kelih svojega srca proti najsvetejšemu zakramentu.

Kakor je moral v stari zavezi po zapovedi božji sveti ogenj vedno goreti na altarju in ni smel nikdar ugasniti (Lev. 6, 13.): tako naj plameni tudi v srcih krščanskih neprenehano češčenje do najsvetejšega zakramenta, da bi mogla vsaka verna duša pred Jezusom tukaj krajjujočim vsak hip svete ljubezni razvneti vzklikniti: „Moj ljubi je moj, in jaz sem njegova.“

Vsak dan, vsak trenutek časti Jezusa, ki z altarja na te gleda in pazi na tvoja dejanja. Da boš, krščanska duša, to lože storila, ti hočem zdaj naznaniti nekaj pomočkov. Za vsak dan v tednu ti povem en naslov, pod katerim lahko častiš svojega ljubega ženina, naj si že v cerkvi, pri sveti maši, ali med uro molitve, ali pri popoldanji službi božji, ali pri svojih stanovskih opravilih. Tako lahko vsak dan skozi vse svoje življenje vedno častiš Jezusa v presvetem zakramentu ter si pridobiš nešteto milosti za dušo in telo.

I. Nedelja. Jezus naš Bog.

Prvi dan v tednu se imenuje nedelja, Gospodov dan, ki je posebno Bogu posvečen. Duša krščanska, ko ta dan obiskuješ cerkev, si pričujoča pri službi božji, se posebno spominjaš Boga, svojega Gospoda, kateremu smo dolžni služiti.

Ali ne boš ta dan pred Gospodom v tabernakeljnu vzkliknil s psalmistom (117, 28.): „Moj Bog si ti, tebe bom tedaj slavil; moj Bog si ti, tebe bom tedaj povzdigoval!“ Jezus v presvetem zakramentu je Bog, včlovečeni Sin božji. Sveta hostija je pravo telo Kristusovo združeno s krvjo, z dušo in božanstvom njegovim. Kakor je nekdanj Jezus na zemlji bival kot Sin božji v človeški, od blažene Device Marije sprejeti naravi, tako zdaj v nebesih kraljuje kot Sin božji (na desnici Očetovi) v človeškem telesu, tako prebiva tudi v tabernakeljnu; tu je oni Kristus, o katerem apostol (Kološ. 2, 9.) pravi: „V njem prebiva vsa polnost božanstva telesno.“ Zbog tega božanstva ima Jezus neskončno veličastvo. Zato pa angelske trume nevidoma obdajajo ter v globokem spoštovanju molijo in časté na altarju Jezusa kot svojega Boga. V svetem strmenju moramo vzklikniti z apostolom Janezom (apok. 21, 3.): „Glej prebivališče Boga z ljudmi, in prebival bo z njimi. In oni bodo njegovo ljudstvo, in Bog sam, njih Bog, bo z njimi.“

Jezus naš Bog, ta misel (verska resnica) naj te spremlja skozi vso nedeljo, Gospodov dan. V svetem spoštovanju in strahu se pridruži nevidnim angelom in ponižno moli svojega Boga. Kje je pač narod, da bi imel tako blizu svojega boga, kakor je nam blizu naš Bog? Edinorojeni Sin božji hoteč, da bi se mi vdeležili njegovega božanstva, je sprejel našo naravo ter se včlovečil, da bi ljudi storil bogove (Lect. IV. in f. Corp. Chr.) Ali ni torej tvoja dolžnost, da se presrčno zahvališ za to neizrekljivo milost, da se pri daritvi svete maše ponižno „spoveš Bogu vsemogočnemu,“ da z angeli poješ: „slavo Bogu na višavah,“ da se popolnoma njemu izročiš?

II. Ponedeljek. Jezus naš kralj.

S ponedeljkom nastopiš delavni dan ter se spominjaš, da še ni nastopila zate večna nedelja, ampak da se moraš truditi kot zvest vojščak nebeškega kralja za krono in plačilo. katero bo on po svoji obljubi podelil vsem pridnim služabnikom. Ti si torej v veliki vrsti služabnikov Jezusovih, nebeškega kralja. Ta dan zdihni z modrim Sir. (51, 1.): „Častil te bom, Gospod Kralj, in te hvalil Boga svojega Zveličarja.“ Jezus je res kralj ne samo po svojem božanstvu, ampak tudi po svojem človeštvu, v katerem je nekdanj na zemlji trpel, s svojo sveto krvjo nas odrešil ter nas zase odkupil. Zato piše sv. Jan. (ap. 1, 6.): da je on „poglavar kraljev zemlje, ki nas je ljubil in nas opral od

naših grehov v svoji krvi, in nas storil kraljestvo in duhovne Bogu in svojemu Očetu.“ — V presvetem Rešnjem Telesu je sicer skrito to kraljevsko veličastvo, ali z očmi svete vere gledamo v tej skrivnosti Zveličarja kot najmočnejšega kralja, ki vlada v svojem kraljestvu — v katoliški Cerkvi — vse dni do konca vekov. Čudežno kraljuje Jezus v neštevilnih tabernakelnih, kakor na milijon prestolih, kraljuje z veliko močjo čez srca ljudi, razdira kraljestvo satanovo zida kraljestvo milosti božje, je dovolj močan sprejemljiva srca oborožiti z junaštvom, kakor je storil pri svetih mučencih, ki so s sv. Rešnjim Telesom okrepani veseli šli v grozno smrt, da so se prerodili za nebeško kraljestvo. V svetem zakramentu je Jezus najmodrejši kralj. Le božja modrost je mogla izmisliti tak pomoček, da je zmiraj pričujoč v nebesih, pa tudi med nami kot naša hrana. To je ravno modrost božje ljubezni, ki je tako iznajdljiva v našo srečo in blaženost.

Kako ljubeznjiv kralj je Jezus v svetem zakramentu! Povejte mi kralja, ki bi med svojimi podložniki prebival v takem poniževanju in taki milosrčnosti? Jezus hoče biti kralj, ki si z ljubeznijo osvoji kraljestvo in gospoduje z ljubeznijo.

Misel „Jezus naš kralj“ naj te danes prešinja; spominja naj te preteklega življenja . . . ah, kolikokrat si že žalil tega nebeškega kralja, kolikokrat se že z grehom vzdignil zoper njega. . . Tako pač zanaprej več biti ne sme . . . skesano prosi odpuščanja . . . prosi, naj pride tudi k tebi njegovo kraljestvo milosti, blagoslova . . . postavi tega kralja na prestol svojega srca, naj v njem vlada vse dni in občudovajoč njegovo moč in veličastvo vzklikni: *Regi saeculorum . . .*

III. Torek. Jezus naš učenik.

„Uči me spolnovati tvojo voljo, ker moj Bog si ti!“ je klical psalmist (142, 10.), klicati moraš tudi ti, da ne zgrešiš prave poti proti nebesom. Tak učenik je Jezus, katerega nam je poslal dobri Oče iz nebes. „Njega poslušajte,“ kliče na gori Tabor Očetov glas. Ne kakega svetega preroka, ampak svojega edino-rojenega Sinu nam da Bog za učenika. Če veljava učitelja učenca spodbuja k pridnosti in spoštovanju do učitelja, s kako pazljivostjo naj poslušamo svojega božjega učenika, ki je neskončna večna modrost, ki ima zmožnost nam slabim učencem vlititi razumevanje njegovih naukov, pa tudi deli moč, da nauke lahko spolnujemo. In kako potrpežljiv in ljubeznjiv je ta učenik. On

se ravna po zmožnostih slehrnega, priprostim in neučenim razodeva svoje skrivnosti. „Zahvalim te Oče, Gospod nebes in zemlje, da si to skrili modrim in razumnim, in si razodel malim!“ (Mat. 11, 26.)

In kaj nas uči Jezus? On sam pove: „Pridite, otroci, poslušajte me; strah Gospodov vas bom učil.“ (psl. 33, 12.) Strah božji pa po besedah svetega pisma ni samo „začetek modrosti“, nego tudi „krona modrosti, ki da popolnoma mir in sad zveličanja.“ (Sir. 1, 16, 22.) Ko nas Zveličar uči strah božji, nas spodbuja vsakega greha se varovati in vadiiti se v sleherni čednosti; kajti strah božji prežene greh (Sir. 1, 27.) in „oni, ki se boje Gospoda, le iščejo, kar mu je dopadljivo.“ (Ibi. 2, 18.) In kako uči Jezus v svetem zakramentu? On molči za telesno uho, ali on govori po svoji milosti znotranje na naše srce in nas uči v tej skrivnosti s svojim zgledom. Uči nas strah božji. V največjem poniževanju skriva na altarcu v podobi kruha svoje veličastvo, da časti nebeškega očeta, zadostuje njegovi pravici, se za njegove dobrote zahvaljuje in s ponižno vdanostjo za nas milosti prosi. In s svojim zgledom nas uči v svetem akramentu sleherne čednosti. Saj vidimo tu z lastnimi očmi Jezusovo neizrekljivo ponižnost, nepremagljivo potrpežljivost, krotkost, radodarnost, pokorščino . . .

Misel: „Jezus naš učenik“ te torej spominja, da si in moraš biti njegov učenec. Ali kakšen učenec si bil dosedaj? . . . O le premnogokrat si preslišal njegove božje nauke in si se preveč ravnal po naukih spačenega sveta . . . tako zanaprej ne sme biti. Duša krščanska, posnemaj Marijo v evangeliju, ki je sedla k nogam Gospodovim in poslušala njegovo besedo . . . tudi ti se v svoji nevednosti in priprostosti zateci pred tabernakelj in s Samuelom reci: Govori Gospod, tvoj služabnik poslušá . . . tvoj zvest, pazljiv učenec hočem biti in spolnovati tvoje nauke.

IV. Sreda. Jezus naš prijatelj. „On sam je moj prijatelj“ — reci danes o Zveličarju v svetem zakramentu z nevesto v visoki pesmi (5, 16.). Saj nas tudi Gospod imenuje svoje prijatelje. „Ne bom vas več imenoval hlapcev . . . pa prijatelje sem vas imenoval, ker sem vse, karkoli sem slišal od svojega Očeta, vam oznanil.“ (Jan. 15, 15.) Prijatelj pa prijatelju ne skriva svojih tajnosti, tako je tudi Zveličar nam razodel nebeške skrivnosti, kolikor nam je tu primerno in potrebno. Posebno pa nam

je Jezus skazal svoje prijateljstvo v postavljenju presvetega zakramenta. K tej večerji ljubezni nas vabi Odrešenik kot svoje prijatelje rekoč: „Jejte, prijatelji!“ (Vis. p. 5. 1.) In gotovo ne more svojega namena, da hoče z nami prijateljstvo skleniti, boljše razodeti, nego s tesnim zedinjenjem v svetem obhajilu, kjer naj z njim eno postanemo in lahko vzkliknemo: „Moj ljubi je moj in jaz sem njegov! (cant. 2. 16.) Navadno se nahaja prijateljstvo le med enakopostavljenimi, n. pr. med bogatimi in bogatimi, učenjaki in pisatelji, meščani in meščani . . . Zveličar pa, dasi „Sin narvikšega“, hoče biti naš prijatelj, nas ubogih zemskih črvičev. Da, on hoče biti neprenehoma med nami, kakor sam pravi: „Moje veselje je biti med človeškimi otroci.“

Prijatelj se poskusi v potrebi in stiski. In ravno v tem obziru govori božji prijatelj, mili Jezus: „Pridite k meni vsi, ki ste obloženi in obteženi, jaz vas bom poživil.“ (Mat. 11. 28.)

Ali čuješ, moja duša? Tako more govoriti le oni, ki je ubogo človeštvo od vekomaj ljubil, ki je z njim sklenil nesebično prijateljstvo, ki hoče le človeka obsipati z neprecenljivimi dobrotami!

Misel „Jezus je moj prijatelj“ naj te spremlja ves ta dan. In ti, kristjan? Ali smeš brez obotavljanja reči: Jaz sem prijatelj Jezusov? Le pomisli, kateri človek bi ti hotel zvesto prijateljstvo hraniti, če bi mu kazal toliko mrzlotе, mlačnosti, malomarnosti, kakor si jo ti do Jezusa, ali če bi ga tolikrat žalil, kakor si ti njega svojega prijatelja v najsvetejšem zakramentu? — Ves potrj spoznavaj danes svojo nezvestobo do nebeškega prijatelja in skesano prosi odpuščanja. Sklep tvoj bodi: Nikdar nočem prostovoljno krhati te prijateljske zveze z Jezusom! Ti, o Gospod, podpiraj me s svojo milostjo!

V. Četrtek. Jezus naš dobri pastir.

V znani pesmi o presv. Rešnjem Telesu se prepeva:

Dobri ti Pastir, kruh pravi,
Oj pomagaj nam v težavi,
Ti nas hrani, Ti nas pelji,
Ti nam gledat daj v veselju,
Večne sreče blagi kraj.

Tako zdihovati imaš posebno danes vzrok k Jezusu v najsvetejšem zakramentu.

Kdo se ne spominja pri tem onega ljubeznivega evangelija, ki se bere Il. povelikonočno nedeljo, v katerem Jezus pravi: „Jaz sem dobri pastir; dobri pastir dá svoje življenje za svoje ovce.“

(Jan. 10. 11.) Komu ne stopi pred oči ginljiva podoba, ki predstavlja Zveličarja, kako hiti za izgubljeno ovco, kako jo oproščuje trnja, v katero se je zamotala, kako jo vesel zadene na rame ter nese v svoj hlev. — A dragi moji, kar je tu opisano v podobi, obistinuje se neprenehoma v presv. Rešnjem Telesu. Le vprašaj, kateri pastir hrani svoje ovce z lastnim mesom in krvjo? Ni ga na vesoljnem svetu, le Jezus to stori. Sv. Krizostom, premišljujoč to pastirsko ljubezen njegovo, pravi, da so celo matere, ki ne redé lastnih otrok, marveč jih dajo dojenkam. Vse matere torej presega ta nebeški pastir. Kakor nekdanj po zemlji hodeč tako še zmiraj zdaj deluje v presvetem zakramentu — neštevilno izgubljenih duš je že pripeljal v Očetov hlev.

O kako tolažilna je za te, dragi kristjan, resnica „Jezus je naš dobri pastir“, kajti tudi mi smo bili — po besedah pisma sv. Petra (2. 25.) — izgubljene ovce, zdaj pa smo se obrnili k pastirju in škofu svojih duš. — Da se že nahajaš v varnem hlevu svete katoliške Cerkve, ni tvoja zasluga, nego Jezusa, ki iz središča presv. zakramenta kakor iz solnca povsod okrog razliva žarke svoje milosti. — Tudi ti moraš spoznati, da si bil neubogljiva ovčica dobrega pastirja; ali nisi že dostikrat krenil na prepovedano pašo pregrešnih slasti in strasti? — Obljubi danes dobremu pastirju, da hočeš vedno njegov glas poslušati in njegovo voljo izpolnovati. Moli pa tudi za tiste, ki prezirajo dobrega pastirja in raji ušesa odpirajo lažnjivim prerokom, da vendar že spregledajo in se spreobrnejo.

VI. Petek. Jezus naš Odrešenik.

„Gospod, ti si moj pomočnik in moj odrešenik!“ (Ps. 18. 15.) — tako vzklikni danes k Jezusu v presv. zakramentu. Saj imaš v njem res mogočnega Odrešenika. Čuj, kako sam govori: „Ne boj se, ti črvič Jakobov, jaz ti pomagam, govori Gospod, in tvoj odrešenik je Sveti Izraelov. (Ps. 41, 14.) Tako je govoril Gospod izraelskemu ljudstvu, ko mu je obljubil rešitev iz babilonske sužnosti. Če pa je bilo vse izraelsko ljudstvo le črvič pred Gospodom, koliko bolj smo šele mi, ti in jaz. — Ali nismo tudi mi res v sužnosti? Vsled prvega greha je tudi naš um vjet v verigah otemnelosti, da tako težko spoznava to, kar mu služi v večni blagor; vjeta je naša volja, zvezana po slabih nagnenjih, verige prej storjenih grehov jo oklepajo, da se tako težko odloči za čednost, za resnično spokornost. A tudi naš Odrešenik je Sveti Izraelov, od Boga obljubljeni Mesija, Kristus Jezus. To

nam je postal po svojem bridkem trpljenju in po grenki smrti.

„Veste, da niste odkupljeni z minljivim zlatom ali srebrom, nego z dragoceno krvjo Kristusa, kakor neomadežanega Jagnjeta.“ (1. Pet. 1. 18.) V najsv. zakramentu pa Jezus nadaljuje svoje zveličansko delo. Po duhovno in skrivnostno on ponavlja svojo daritev na križu in deli vedno sad svojega odrešenja. V daritvi sv. maše in v sv. obhajilu stoji še zmiraj Kristus kakor srednik med nebom in zemljo. Pri njem je „obilno odrešenje“ za žive in mrtve; on je najboljša spravna daritev glede preteklosti, naj-mogočnejša prosivna daritev glede prihodnosti; saj on neprenehoma oproščuje grehov in grešnih verig in deli milosti, ki jih je zaslužil na sv. križu.

Ob tem velikem dnevu sprave, v petek, naj te torej živo prešinja resnica „Jezus naš Odrešenik“ — brez njega bi bili vsi pogubljeni. Nihče drugi nas ni mogel odrešiti in zveličati, kakor le Kristus Gospod. Nanj je kazal ljudem že Janez Krstnik rekoč: „Glejte Jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta —“ nanj kaže mašnik nove zaveze iste besede ponavljajoč. Hiti torej (v duhu) k svojemu odrešeniku, zahvali se mu za neizrekljivo milost in prosí ga presrčno, da njegova kri za te ne bi bila zastonj prelita.

VII. Sobota. Jezus naš zdravnik.

„Gospod, usmili se me; ozdravi mojo dušo.“ Tako je molil psalmist (40. 5.). In zakaj? „Grešil sem zoper tebe.“ Greh pa je bolezen in rana človeške duše; in kakor po boleznih ranah še ostanejo brazde, tako tudi po odpuščenih grehah še ostanejo slabi nasledki, to so časne kazni, hudo nagnenje, dušna slabost. O kako potreben je zdravnik, da bi dušo okrepčal! Raduj se krščanska duša, takega zdravnika imaš — Jezus v presv. zakramentu je oni zdravnik.

Tega zdravnika dobiš zmiraj doma, ni ga treba čakati, vsakega vidi in sliši, lahko mu potožiš vse dušne bolesi. On ve vselej za primerno zdravilo. Še več, — da bi ozdravil nas, prevzame celo naše bolezni nase, kakor pove že prerok Izaija (52. 4.): „Resnično on nosi naše bolezni in dene nase naše bolečine. Imeli smo ga za gobovega, katerega je Bog udaril in ponižal; ali on je bil ranjen zavoljo naših hudobij, udarjen zavoljo naših grehov!“

Misel „Jezus naš zdravnik“ — naj prešinja danes tvoje srce, in napolnila te bo z rajsko sladkostjo. Tega usmiljenega Samarijana se okleni; nebeškega olja in vina bo vlil v tvoje rane, in

zacemente se bodo. Zaupljivo prosi z evangelijskim stotnikom: Gospod, nisem vreden . . . A reci mu tudi, da si pripravljen sprejeti grenka zdravila, če on, nebeški zdravnik tako za potrebno spozna; z Avguštinom zdihi: „Gospod reži, žgi, muči v tem življenju, kakor hočeš, le v večnosti mi prizanesi.“

Grofinjo Ferijsko iz reda sv. Klare so zaradi pogostega obiskovanja presv. Rešnjega Telesa imenovali nevesto presv. zakramenta. Na vprašanje: Kaj dela, ko toliko ur biva pred Najsvejšim, odgovori: „Celo večnost bi ondi ostala. Ni-li tu bistveno pričujoč Bog, ki je uživanje vseh izvoljenih v nebesih. Dobri Bog, kaj naj se ondi dela, kaj naj se ne dela? Ondi se ljubi i slavi i zahvaljuje i prosi. Kaj dela ubožec pred bogatinom, kaj bolnik pred zdravnikom, kaj dela žejen pri bistrem studencu, lačen pri bogato obloženi mizi?“ — Takega mišljenja in delovanja bodi tudi ti, dragi kristjan. Da boš to lože spolnil, naznanil sem ti danes nekoliko častnih naslovov, ki ti dajejo dovolj tvarine, da se lahko razgovarjaš vsak dan s svojim ljubim Zveličarjem, da ga tako moliš, slaviš, hvališ, prosiš — da ga ljubiš in mu daruješ svoje srce. Ako to storiš, potem res velja o tvoji duši, kar govori nevesta v visoki pesmi: Moj ljubi je moj in jaz sem njegova — zdaj in na vekomaj. Amen. *Ant. Žlogar.*

Marija pribežališče grešnikov.

(Pridiga v Marijinem Celju dne 10. avgusta 1909.)

Pri meni je vsa milost. Sir. 24, 25.

1. Preznana je zgodba nesrečnega Kajna, ki je ubil svojega brata Abela. Jezen je bil, da je Abelova daritva bila Bogu bolj dopadljiva, zato ga je zvalil na polje, in ga je pod milim nebom zgrabil in usmrtil, misleč, da ga ne bo nikdo videl, in tega strašnega umora ne bo nihče zvedel. Pa komaj je bila grozna morija izvršena, se takoj zglesi povsod pričujoči Bog, rekoč: Kajn! kje je tvoj brat Abel? On pa je sirovo odgovoril: Ne vem! Ali sem jaz varih svojega brata? Bog mu napove kazen, rekoč: Kri tvojega brata se še ni ohladila, in vpije k meni za kazen, in ti praviš, da ne veš, kje je tvoj brat! Zato bodi proklet na zemlji, ki je popila kri tvojega brata iz tvoje roke;

potikal se boš in bežen boš na zemlji. Kajn je obupal in rekel Gospodu: Prevelika je moja pregreha, da bi zaslužil odpuščenje (Gen. 4.).

2. Mi sicer nismo Kajn, vendar pa grešniki, in smo pomagali umoriti tistega brata, ki na svetem križu visi in krvavi — Jezusa Kristusa Sina božjega — po nauku svetega apostola Pavla, ki pravi: Grešniki zopet križajo sami sebi Sina božjega, in ga zasramujejo. (Hebr. 6, 6.) Sveti apostol Janez pa pravi: „Ako rečemo, da greha nimamo, sami sebe zapeljujemo, in resnice ni v nas.“ (1. Jan. 1, 8.) Tako v grehe zakopani bi morali tudi mi s Kajnom zdivjati in obupati, ako bi nam neskončno usmiljeni Bog ne bil dal zavetja ali pomočnice, ki je pribežališče grešnikov; — vsakega se usmili, čeravno je grešnik. In ta je taista, katera tako milo gleda na nas — Marija češčena v Marijinem Celju, ki nam pravi: Pri meni je vsa milost!

3. Poslednja pesmica, katero smo pri odhodu za slovo l. 1907. peti slišali, je bila: „Pozdravljenje Mariji.“ (Venec VII 205.) Posebno me je prešinil četrti šopek: „Milosti polna si ti — tega se vsak veseli — revež te išče, solze si briše, — ko ga pregreha teži. — In sem si tistokrat mislil, in obljubil, če bom se kdaj imel priložnost in čast pridigovati romarjem Marijacejskim, jim hočem ravno ta šopek razlagati in na srce položiti, kar hočem danes storiti. Zato vam želim razložiti veselo resnico:

„Marija je pribežališče grešnikov;“
pa tako, da vam opišem:

1. Nesrečo grešnika;
2. Marijo — milosti polno, za vsakega,
3. kdor jo išče.

O ljuba Mati božja, Marija, češčena v Marijinem Celju! vodi moje besede, da govorim Tebi v čast, mojim poslušalcem pa v tolažbo in v večno zveličanje!

1. Človeku največje so želje do sreče; po hribih, dolinah za teboj hitim; jo iščem po mestih, vasicah — pa jo redkokdaj vlovim. Nekateri še celo v pregrešnosti iščejo svojo srečo, pa najdejo le časno in večno nesrečo, saj

a) je časna nesreča grešnika, da si skvari in ugonobi svoje telo in poškoduje svojo dušo, kakor nam to ljubi Jezus kaže v priliki usmiljenega Samarijana in nesrečnega popotnika, ki je šel od Jeruzalema v Jeriho, in je zašel med razbojnice, ki

so ga tudi oropali, in z ranami obdali, ter so odšli in na pol mrtvega pustili. (Luk. 10, 30.) Koliko mladeničev in deklic gre od Jeruzalema pobožnosti v Jeriho razuzdanosti, in greh nečistosti jim tako škoduje, da skoro niso več človeku podobni: bledi in prepadeni so kakor stena; bolelni kakor sedemdesetletni starčki: ime še imajo, da živijo, drugače so že pa zreli za smrt, ali na pol mrtvi lazijo kakor grešna senca — v najboljši dobi svojega življenja. Tako pa tudi drugi grehi, postavim pijančevanje, vso nesrečo vsiplje črez posamezne osebe, celo rodbino, hišo! Pa še večja je nesreča grešnika za

b) njegovo dušo: greh ji vzeme posvečujočo milost božjo, da Bogu ne dopada, kakor je to Bog po preroku Malahiju razodel grešnim Judom rekoč: „Nimam dopadenja nad vami, pravi Gospod Bog, in daru ne bom sprejemal iz vaših rok.“ (Mat. 1, 10.) Kar grešnik stori v stanu smrtnega greha — vse to Bog zavrže; in kar je za svojo dušo že bil dobrega storil, vsa dobra dela ji smrten greh oropa, pobije — umori. Velika je za ubogega kmeta nesreča, kadar mu mraz mladike vinogradov popali pomladi — trs je proč in tudi sladke kaplice srkal ne boš; velika je nesreča, ako ti grozna toča pobije gorico in polje; še večo nesrečo učini greh na naši duši, ker ji oropa vsa opravljena dobra dela, da postane vredna — večnega pogubljenja. Takim ubogim grešnikom bo nekdej božji sodnik Jezus rekel: Poberite se od mene v večni ogenj, ki je pripravljen satanu in njegovim angelom! Bil sem lačen, pa mi niste dali jesti; bil sem žejen, pa mi niste dali piti; bil sem gol in raztrgan, pa me niste oblekli; bil sem v ječi, pa me niste obiskali — zato poberite se od mene.

c) Bilo je leta 1875, da so gorice četrto nedeljo po Veliki noči pozeble, ko je mladje že na pedenj bilo dolgo — in ljudje so se jokali, ko so šli k službi božji; leta 1907 nekod pobije debela toča cele vrhe in mili jok se je razlegal po gričih in dolinah: še bridkejše so solze, katere si briše grešnik, ko ga teži pregreha! Kralj David pravi sam o sebi: Noč in dan namakam svojo postelj s svojimi solzami. Sveti Peter apostol, ki je Jezusa zatajil, jokal je vse svoje žive dni, posebno kedar je slišal petelina peti. Sveta Magdalena je jokala pri Jezusovih nogah, ker njeni grehi so jo grozno dolžili. Sveti Sigismund, kralj, je v nagli jezi, in podšuntan svojega lastnega sina umoril, — pekla ga je huda vest, zapustil je kraljevo krono in svet, pa je v samostanu jokal

vse svoje žive dni. (Propr. Lav. 11. maja). Kam pa imamo iti mi, kadar nas greh teži? Kristjan! le hiti v zaupanju k Mariji — ona je pribežališče grešnikov. Grešnika pesem je: Sem po široki cesti hodil pogubljena večnega. — O črez me usmili se, o Marija, ker

2. Milosti polna si Ti. — Neizmerno široko in globoko je morje, kdo prešteje vse kaplice vode; visoko in zraka-polno je podnebje: pa prej bo vsega tega zmanjkalo, kakor pa milosti božje v Srcu Marije Device, ki nam pravi: Pri meni je vsa milost, zato jo pesmica slavi: „Milosti polna si Ti.“ Marija je milosti polna:

a) za se be: Izmed vseh ljudi je ona zbrana za Mater obljubljenega odrešenika — velika in edina je ta božja milost. Ona je obvarovana bila Adamovega greha, in je „čista“ spočeta — to je edina milost, katere Bog nikomu drugemu ni dal. Ona je postala neomadežana mati Sina božjega — zato jo angel pozdravi: Češčena, milosti polna! Sveti Bernard pa pristavi: Ni bilo take in ne bo enake! Bog je Mariji Devici vse milosti podelil! Zato pravi: Pri meni je vsa milost — tudi:

b) za nas — saj nam Marija ponuja milost, rekoč: „Jaz sem mati lepe ljubezni in strahu in spoznanja in svetega upanja. Pri meni je vsa milost pota in resnice, pri meni je vse upanje življenja in čednosti. Pristopite k meni vsi, kateri me poželujete, in nasitite se mojega sadu, ker moj duh je slajši ko med, in moj delež črez med in satovje. Moj spomin je v večne rodove. Kateri mene uživajo, so še lačni, in kateri mene pijejo, jih še žeja. Kdor mene posluša, ne bo osramočen; in kateri za me delajo, ne grešijo. Kateri mene pojasnujejo, bodo imeli večno življenje.“ — (Sir. 24, 24—31.) Kakor ljubo solnce obseva vse stvari celega sveta, tako se iz Marijinih rok razlivajo milosti božje na vse ljudi obširne zemlje.

3. Za vsakega, ki išče Marijo, je ona milosti polna. Nekateri ljudje ne marajo za Marijo in se nič ne menijo za njene milosti, ter jih odbijajo in zametavajo. Pa uslišan bo v sili, kdor Materi mili bo skesan klical: Marija pomagaj!

Marija se skazuje milosti polna tistim, kateri jo iščejo: a) v telesnih nadlogah: Ležal je bolnik, vsa zdravila so bila brez pomoči — iskal je Marijo, dala mu je milost ljubega zdravja. Ubožec je stokal pod težo revščine — iskal je Marijo in mu je poslala pomočnika. Vas je gorela, kuga je razsajala — iskali so

Marijo: skazala jim je milost! Še rajši pa nam Marija milosti deli: b) v dušnih zadregah — posebno grešnikom ki žalujejo in jočejo čez svoje hudobije in se želijo poboljšati. Izmed milijon zgledov čujte le samo eden za nas najbolj primeren zgled, kako milosti polna je Marija tistim grešnikom, ki jo iščejo. — L. 374. je v Egiptu živela neka ženska Marija imenovana; bila je pa jako pohujšljiva nesramnica, še na božji pot je šla iz nespodobnega namena v Jeruzalem na praznik povišanja svetega križa. Pobožni romarji stopajo veselo v cerkev molit križanega Jezusa — tudi Marija se nesramno vriva med nje. Ko pa pride do praga, jo neka nevidna moč pahne nazaj drugo- in tretjokrat. Zdaj začne misliti, kaj bi to bilo? Oh moj greh je tega kriv — oh jaz nesrečna, pogubljena stvar! Poklekne zunaj cerkve pred podobo Marije, Matere božje, in joče ter moli: O Devica, Gospa! nisem vredna oči povzdigniti k tebi, pa saj je Jezus tudi za me trpel in umrl; sprosi mi milost, da smem v cerkev; jaz pa ti obljubim. greh zapustiti, in ostro pokoro delati. In res! ni se vrnila nazaj domu, temveč se je izpreobrnila, potem pa je 47 let v puščavi živela in sveto umrla, njen god se obhaja 3. aprila. — Pri Mariji je milost dobila, ki je pribežališče grešnikov.

Ljubljeni romarji! Marija, pribežališče grešnikov ima tudi še za nas obilno milosti; že odpira svoje roke, da nam deli zaželjene dobrote, samo treba je, da tudi mi opravimo dobro spoved in prejmemo sveto obhajilo, in da vedno pobožno živimo. V vsaki sili pritecimo k Materi milosti, ki nas k sebi vabi in pravi: „Pri meni je vsa milost.“ Sprosi nam tedaj, o Marija, milost ljubega zdravja nam in našim domačim, milost močne vere, milost odpuščenja grehov, milost svete stanovitnosti, milost srečne smrti, milost večnega zveličanja. Naj te, ljuba Mati božja! vsi romarji in romarice v nebesih hvalijo in častijo na vekomaj! Amen.

Simon Gaberc.

Pogled na slovstvo.

A.

Patrick Sheehan: *Dolina krvi*. Povest iz irskega življenja. Iz angleščine prevel Franc Bregar. V Ljubljani 1909. Založila Katoliška Bukvarna. Lepslovne knjižnice 8. zvezek. Broširana K 4'20, vezana K 5'80. — Lepslovna knjižnica je s tem delom stopila v drugi stadij svojega razvoja.

Lepša po zunanji obliki, gotovejša v izbiranju klasičnih svetovnih del, si išče novega torišča za svoje bogato prosvetno delo. Pričujoči Sheehanov roman ni izdan in izbran zato, ker je dosegel pri drugih narodih uspeh, temuč zato, ker njegova vsebina kliče po slovenskih bralcih, da si ob močnih irskih značajih ojeklenijo svojo neomahljivo zaupanje v krščanstvo in v njegovo kulturno zvanje. Zdi se, kakor bi nam veljale besede „Amerikanca“:

„Gospod župnik!“

„Da.“

„Priklenite svoj narod z železnimi verigami in jeklenimi vezmi nase. Gorje, gorje Irski, kadar duhovniki zapustijo ljudstvo!“ (Str. 226)

Z umetniškega stališča moramo priznati, da nosi pričujoče delo na sebi vse prednosti in slabosti modernega romana. Klasiške umerjenosti mu manjka, manjka mu zlasti enotnosti v kompoziciji, a za vse to nas bogato odškoduje Sheehanov globoki pogled v duše svojih junakov, njegova fina risba milieua in njegov čarobni poetiški čut, ko riše lepo irsko domovino. Kakor harfa, ki neprestano poje in poje o ljubezni do krščanskih idealov in do svetega domačega krova, tako je pero Sheehanovo.

Slovenski prevod se bere liki izvirno delo. Krepak in jasen je stavek, besede bogato izbrane, da, nekateri odstavki zvene kakor melodiozne pesmi.

Delo je lahko umljivo tudi manj vajenemu čitatelju ter se bo, kakor upamo, s pridom in pridno čitalo tudi po naših ljudskih knjižnicah. A. E.

B.

1. *Katholische Sonn- und Festtagspredigten*. Von Dr. Jakob Schmitt. Zweiter Jahrgang, Fünfte Auflage. Freiburg in Br. Herdersche Verlagshandlung. 1909. vel. 8° (VI + 622). K 8'64.

Pričujoče pridige so jako porabne, zlasti za prižnice na deželi. Strogo logično razvrščeni govori razlagajo v jasni in splošno razumljivi obliki katoliške nauke. Posebna vrlina teh govorov se kaže v izvanredni spretnosti, s katero zna pridigar navezovati krasne nauke na vsakdanje življenje in vplivati blagodejno na duha in srce poslušalcev. — Dr. J. Schmittove pridige pač dovolj glasno priporoča dejstvo, da so izšle že v peti izdaji.

2. *Unsere Schwächen*. Plaudereien von P. Seb. von Oer, Benediktiner der Beuroner Kongregation. Siebente Auflage. Freiburg i. Br. Herdersche Verlagshandlung. 12° (VIII + 286). K 1'68.

Pisatelj stoji na višini krščansko-nravnega naziranja in iz tega stališča presoja mirno, trezno in dobrohotno 24 „slabosti“, kakor dolgočasnost, raztresenost, nepotrpežljivost, razvado, napačno sramežljivost, brezsrčnost, nestanovitnost, razdraženost, občutljivost, malenkostnost, netaktnost, površnost, radovednost, pozabljivost, posvetnost i. dr. — napake, katerih ima vsak več ali manj, ker „in multis offendimus omnes“ (Jak. 3, 2).

Knjižica je pisana v lahkem in zabavnem slogu: nehote navaja bravca k opazovanju samega sebe in ga izpodbujajo, naj odloži tiste male napake in slabosti in mileje sodi o napakah bližnjega. A. K.